

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตามทัศนะของผู้ประกอบการในจังหวัด ลพบุรี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อให้ได้แนวคิดและทฤษฎีที่สนับสนุนงานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย
  - 1.1 นโยบายการจัดการศึกษาอุดมศึกษาไทย
  - 1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการอุดมศึกษาไทย
2. การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
  - 2.1 การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
  - 2.2 การจัดการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. สภาวะตลาดแรงงาน
  - 3.1 สถานการณ์ความต้องการแรงงาน
  - 3.2 สภาวะการทำงานและการว่างงาน
4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
  - 4.1 ความหมายคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
  - 4.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
    - 1) ความรู้ความสามารถทางวิชาการ
    - 2) ด้านความสามารถพิเศษ
    - 3) ด้านบุคลิกภาพ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย

1. นโยบายการจัดการศึกษาอุดมศึกษาไทย

กวี ศิริโกคาภิรมย์ (2543, หน้า 7) รวบรวมเนื้อหาสภาพการจัดอุดมศึกษาไทยไว้ดังนี้

การศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการศึกษาระดับต่อจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา

และระดับปริญญามีจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ว่า การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลางรวมทั้งมีความสามารถในการริเริ่มประกอบการและการศึกษาระดับปริญญา ซึ่งประกอบด้วยระดับปริญญาตรีและสูงกว่านั้นการศึกษาระดับปริญญาตรีมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มการพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพส่วนการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้นมุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการโดยเฉพาะการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี

การอุดมศึกษาของไทยได้มีพัฒนาการมาเป็นลำดับ นับตั้งแต่การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ.2459 และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่จัดตั้งในระยะต่อมาเพื่อเปิดสอนในสาขาวิชาเฉพาะทางเพื่อผลิตคนเข้ารับราชการ

การผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูงมีความจำเป็นมากขึ้นในยุคของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนับตั้งแต่ปี 2500 เป็นต้นมา การอุดมศึกษาจึงมีความหลากหลายทั้งในด้านหน่วยงานที่จัด ประเภทของการจัด รูปแบบและเนื้อหาสาระของการจัด ทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษา การบริหารและจัดการ ตลอดจนกลุ่มคนผู้รับบริการ ทั้งนี้การอุดมศึกษาได้มุ่งเพื่อการผลิตกำลังคนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นสำคัญ

อมรวิทย์ นาคทรพรพ (2544, หน้า 40 – 45) ได้กล่าวถึง ดัชนีบ่งชี้ปัญหาผลผลิตอุดมศึกษา และการเรียนแบบลักษณะสหกิจศึกษาไว้ดังนี้

ปัญหาผลผลิตอุดมศึกษา โดยมีดัชนีบ่งชี้ปัญหาดังนี้

1. ในปี 2542 มีผู้จบการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา 180,816 คน ดกงานร้อยละ 33 และระดับปริญญาตรี 149,630 คน ดกงานร้อยละ 24 คิดเป็นผู้ดกงานรวมกันกว่าหนึ่งแสนคน

2. ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 65 และระดับ ปวส./อนุปริญญาร้อยละ 57 เห็นว่าควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติและอีกร้อยละ 78 และ 79 ตามลำดับ เห็นว่าควรเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียนมากกว่าที่เป็นอยู่

3. จากการสำรวจของบริษัทที่ปรึกษาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการเมือง (PERC) ในปี 2542 พบว่าไทยเป็นหนึ่งในประเทศในย่านนี้ที่มีปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่ชำนาญและมีการศึกษาดี ผลการแข่งขันฝีมือแรงงานนานาชาติในปี 2544 ก็ปรากฏว่าไทยอยู่ในอันดับที่ 15 เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย

คุณภาพที่ควรจะมีนิยามตามเอกลักษณ์สถาบัน

ในการดำเนินงานเรื่องการประกันคุณภาพที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) จะเข้ามามีบทบาทเป็นกลไกสำคัญนั้น นอกจากปัญหาเรื่องตัวบ่งชี้และผู้ประเมินที่ยังจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือของสังคมแล้ว ประเด็นที่น่าคิดอีกประการหนึ่งก็คือในระยะยาว การตีกรอบวางเกณฑ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพมากจนเกินไปจะทำให้สถานศึกษากลายเป็น “เสือโหล” ไปหมดหรือไม่ โดยหย่อนความสามารถในการริเริ่มนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ลง เนื่องจากซัดขึงกับการทำตามเกณฑ์ที่หน่วยงานภายนอกวางให้มากจนเกินไป

ปัจจุบันแนวโน้มก็ชี้ไปทางที่เน้นสถานศึกษาตั้งแต่โรงเรียนไปจนถึงมหาวิทยาลัยต่างพยายาม “กวาดวิชา” เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) จนบางแห่งก็ล้มเอกลักษณ์หรือ “จุดขาย” เฉพาะตัวไป

ตัวอย่างโครงการสหกิจศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียน “เรียนรู้คู่การทำงาน” เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เป็นความริเริ่มที่ดีของหลายมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องอาศัยรูปแบบการจัดระบบการเรียนการสอนที่ต่างออกไป เช่น การจัดตารางสอนให้ผู้เรียนสามารถไปทำงานได้เต็มหนึ่งภาคการศึกษา โดยไม่กระทบแผนการเรียนรู้โดยรวมหรือการให้มีอาจารย์มาทำหน้าที่หัวหน้าโครงการสหกิจศึกษาบางเวลาเพื่อประสานงานกับภาคเอกชน โดยคิดภาระงานให้อย่างเหมาะสม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องใหม่ในวงการอุดมศึกษา และในการติดตามประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งที่จัดการสอนแบบนี้ก็ต้องไม่มองข้าม “ของใหม่” เหล่านี้ที่อาจเป็นจุดเด่นและเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสถาบันนั้น ๆ ได้

การเรียนแบบลักษณะสหกิจศึกษา

1. ให้นักศึกษามีโอกาสปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการเสมือนเป็นลูกจ้างหรือพนักงานชั่วคราว
2. มีระยะเวลาปฏิบัติงานเต็ม 1 ภาคการศึกษา (16 สัปดาห์) สลับกับภาคการศึกษาที่เรียนปกติ
3. ในต่างประเทศมหาวิทยาลัยบางแห่งให้มีการเรียนแบบ “สหกิจศึกษา” นี้ถึง 2-3 ภาคการศึกษาตลอดหลักสูตร
4. ระหว่างปฏิบัติงาน นักศึกษาจะทำงานเต็มเวลา และมีหน้าที่รับผิดชอบที่แน่นอน
5. มีค่าตอบแทนให้นักศึกษาตามสมควร สถานประกอบการบางแห่งให้ค่าจ้างถึง 2 ใน 3 ของค่าจ้างพนักงานปกติ
6. บัณฑิตที่จบควรจะมีคุณภาพอย่างที่ภาคการผลิตต้องการ และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการได้งานของบัณฑิต

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (ปัญหาปฏิรูปการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติ, 2545 ก, หน้า 29) ภารกิจของสถาบันระดับอุดมศึกษา คือการจัดการเรียนการสอนการวิจัย เพื่อหา นวัตกรรมสร้างสรรค์องค์ความรู้ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม การติดตามวิเคราะห์เตือนภัย ร่วมแก้ปัญหาและชี้แนะทางเลือกให้กับสังคม ชุมชน และประเทศ ฝึกอบรมและพัฒนากำลังแรงงานของประเทศ รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้และความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งนี้เป็นไปตามเป้าหมายและพันธกิจของแต่ละ สถาบัน โดยให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงในการได้รับและใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ที่แต่ละ สถาบันมีให้มากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นโยบายการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการ อุดมศึกษาไทย, 2549, หน้า 8) จากการประชุมหารือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (จาตุรนต์ ฉายแสง) วันที่ 11 พฤศจิกายน 2548 ได้มอบนโยบายสำคัญในการยกระดับ คุณภาพมาตรฐานอุดมศึกษาไทย โดยให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาช่วยสานต่อ และ ผลักดันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

1. สร้างวัฒนธรรมคุณภาพ : ผลักดันให้มหาวิทยาลัยเกิดวัฒนธรรมในการพัฒนา คุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีความตระหนักและตื่นตัวในการพัฒนาอุดมศึกษา สร้างความร่วมมือ กับทุกภาคส่วนของสังคม ตั้งแต่ระดับรากหญ้าจนถึงภาคอุตสาหกรรมในเรื่องการผลิตบัณฑิต การวิจัยรวมทั้งการถ่ายทอดและเชื่อมโยงความรู้สู่สังคม

2. ปฏิรูปการเรียนการสอน : พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตให้ เป็นนักคิด วิเคราะห์ มีสมรรถนะในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งทบทวน การขยายวิทยาเขตและโครงการต่าง ๆ ที่ไม่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน อันเป็นมาตรการที่มี เป้าหมายสำคัญเพื่อ “แก้ปัญหาการผลิตบัณฑิตด้วยคุณภาพและปริญญาเพื่อ”

3. ปฏิรูปการวิจัยและสร้างนวัตกรรม : ผลักดันให้มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยและ นวัตกรรม เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่กับการตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหา และพัฒนาประเทศ จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในสาขาวิชาต่าง ๆ (center of excellence) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และต่างประเทศที่มีความทันสมัย รวมทั้ง สร้างระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (intellectual properties) ที่เกิดขึ้นจาก ภูมิปัญญาอุดมศึกษาที่เข้มแข็ง

4. เพิ่มความเข้มแข็งในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ : สร้างระบบการ ตรวจสอบและประเมินมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบ โดยผูกโยงกับปรัชญาอุดมศึกษาที่จะต้อง คำนึงถึงมาตรฐานสากล ในเรื่องคุณภาพผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และการ ประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วย ผลิตครู รวมทั้งส่งเสริมการจัดอันดับคุณภาพมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นข้อมูลให้ประชาชนได้ทราบ และเลือกรับบริการการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ

5. จัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานอุดมศึกษาอย่างมีทิศทาง : ระดมผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอุดมศึกษา และภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและระดับโลกร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอุดมศึกษาไทย เพื่อให้อุดมศึกษาไทยสามารถตั้งอยู่ในตำแหน่งที่สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างเหมาะสมและเท่าทัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) (ศตวรรษใหม่อุดมศึกษาไทย, 2549, กรกฎาคม 4) เห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาจึงจัดสัมมนาทางวิชาการสู่เส้นทางปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2542 ที่โรงแรมปรีณซ์พาลีส กทม. เรื่อง "ศตวรรษใหม่อุดมศึกษาไทย : บทเรียนจากการปฏิรูปการศึกษานานาชาติ" ซึ่งมีผู้กล่าวถึงอุดมศึกษาไทยในศตวรรษใหม่ ดังนี้

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (2549, กรกฎาคม 4) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เนื่องจากการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ส่งผลให้แนวโน้มความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา รวมถึงงบประมาณจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น จึงต้องวางแนวทางแก้ไข การจัดสรรทรัพยากรและขยายโอกาสทางการศึกษา โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษา

ดังนั้นจำเป็นต้องมองและวางแผนในภาพรวมให้เป็นเอกภาพมากขึ้น ที่ผ่านมานหน่วยงานอุดมศึกษาจะคิดเฉพาะแต่ปัญหาในองค์กร การอุดมศึกษาต้องเปิดกว้างและจัดแบบมวลชน ไม่ใช่การศึกษาแบบบุคคลอีกต่อไป การผลักดันให้อุดมศึกษาพัฒนาคนและประเทศต้องเริ่มที่ภาพรวมว่าต้องการอะไรจากอุดมศึกษาและสร้างความเป็นเอกภาพ

รัฐบาลจะต้องปรับวิธีการสนับสนุนให้มีการศึกษาที่หลากหลาย ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้ครบถ้วนพร้อมดึงเอกชนเข้ามามีการจัดสรรก็จะเกิดความเสมอภาคมากขึ้น

เกษม วัฒนชัย (2549, กรกฎาคม 4) อธิการบดีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า สาเหตุที่ไทยต้องปฏิรูปการศึกษาเกิดจากการขาดเอกภาพด้านนโยบายและบริหารจัดการ เนื่องจากไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านอุดมศึกษา 7 กระทรวง ทำให้ขาดการเชื่อมโยง ขาดการเคลื่อนไหวของผู้เรียนกับทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนอุดมศึกษาและจากเงื่อนไขการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็น 12 ปี ทำให้ความต้องการเรียนต่ออุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้นจากปีละแสนกว่าคนเป็นสามถึง สี่แสนคน ภายใน 4 ปีข้างหน้า ดังนั้นหากยังจัดอุดมศึกษาแบบเดิมจะไม่สามารถรองรับจำนวนความต้องการที่สูงขึ้นได้ รวมทั้งสาเหตุสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ

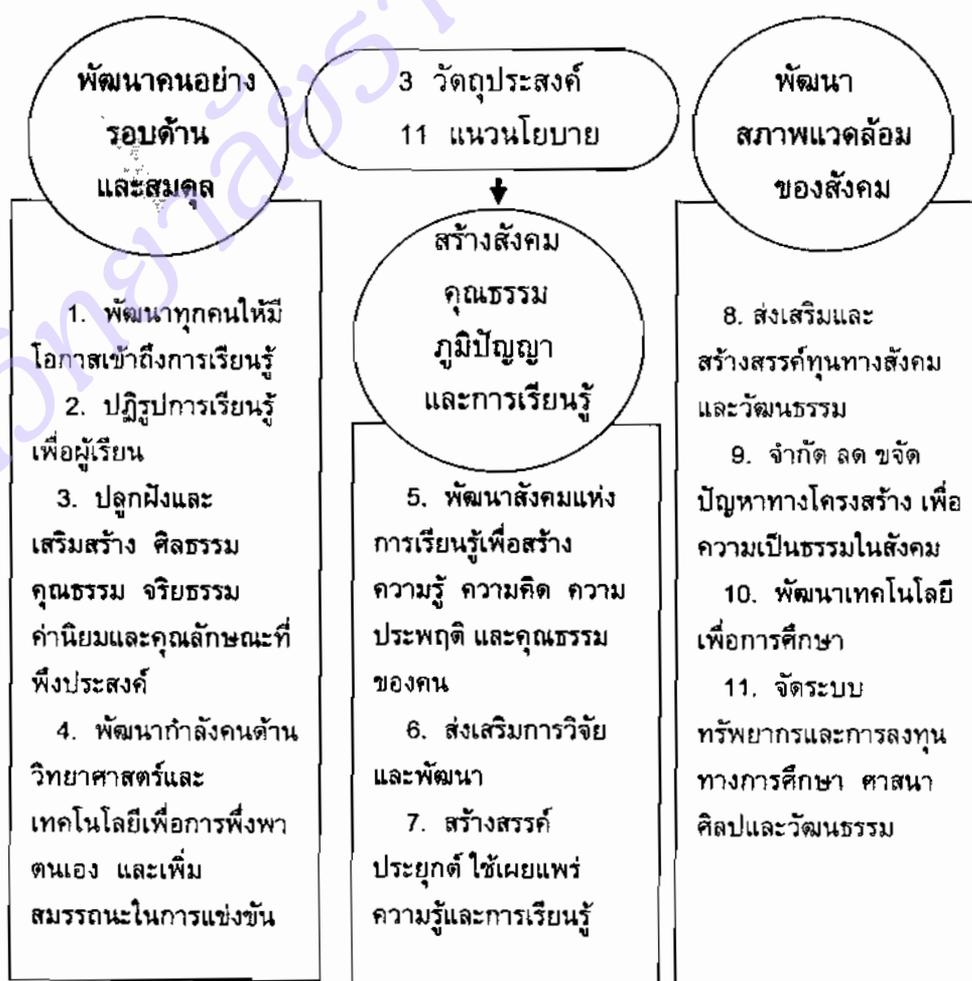
ประกอบ คุปรัตน์ (2549, กรกฎาคม 4) รองผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวว่า ระบบอุดมศึกษาไทยควรมีการวางแผนในระยะยาว เนื่องจากที่ผ่านมาระบบการศึกษาไทยถูกรอบงำจากระบบการเมืองที่ไม่พัฒนาและขาดกลไก

ในการพัฒนาระบบที่ชัดเจนการพัฒนาควรตั้งให้ภาคเอกชน ประชาชนท้องถิ่นหรือภาคธุรกิจตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในการวางแผนพัฒนาระบบการศึกษา

จามิล ซาลมี (2549, กรกฎาคม 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอุดมศึกษา ธนาคารโลกกล่าวว่าปัจจัยที่ควรพิจารณาในการจัดการอุดมศึกษาต้องตระหนักว่าโลกปัจจุบันนี้เป็นโลกที่ไม่หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา จึงไม่ควรวางแผนต่อการเปลี่ยนแปลงและต้องก้าวให้ทันเพื่อนบ้าน การจัดการอุดมศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ เป็นการเตรียมความพร้อมของไทยให้ก้าวทันโลกและเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งภายในและนอกประเทศ

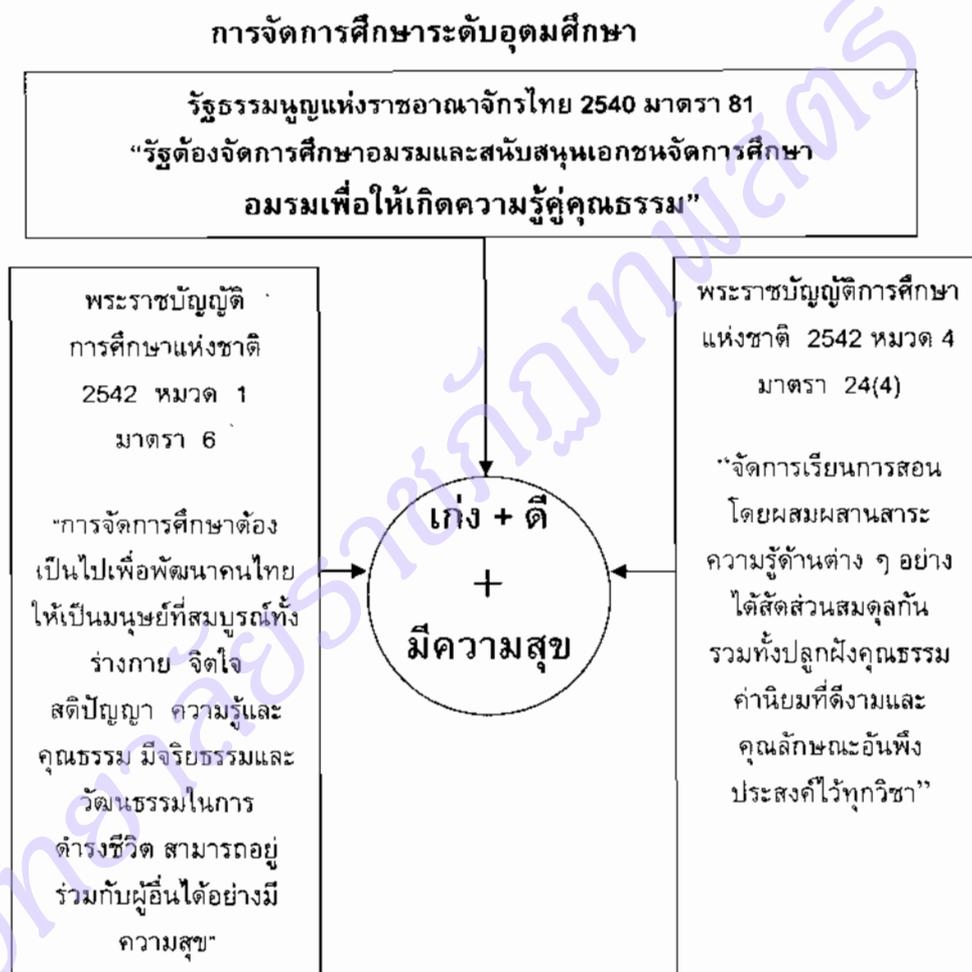
กุลธิดา ท้วมสุข (2549, กรกฎาคม 25) ได้รวบรวมเนื้อหาความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และได้จัดทำเป็นแผนภูมิ ดังภาพ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ไว้ดังนี้

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559)

ภาพ 2 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 – 2559)

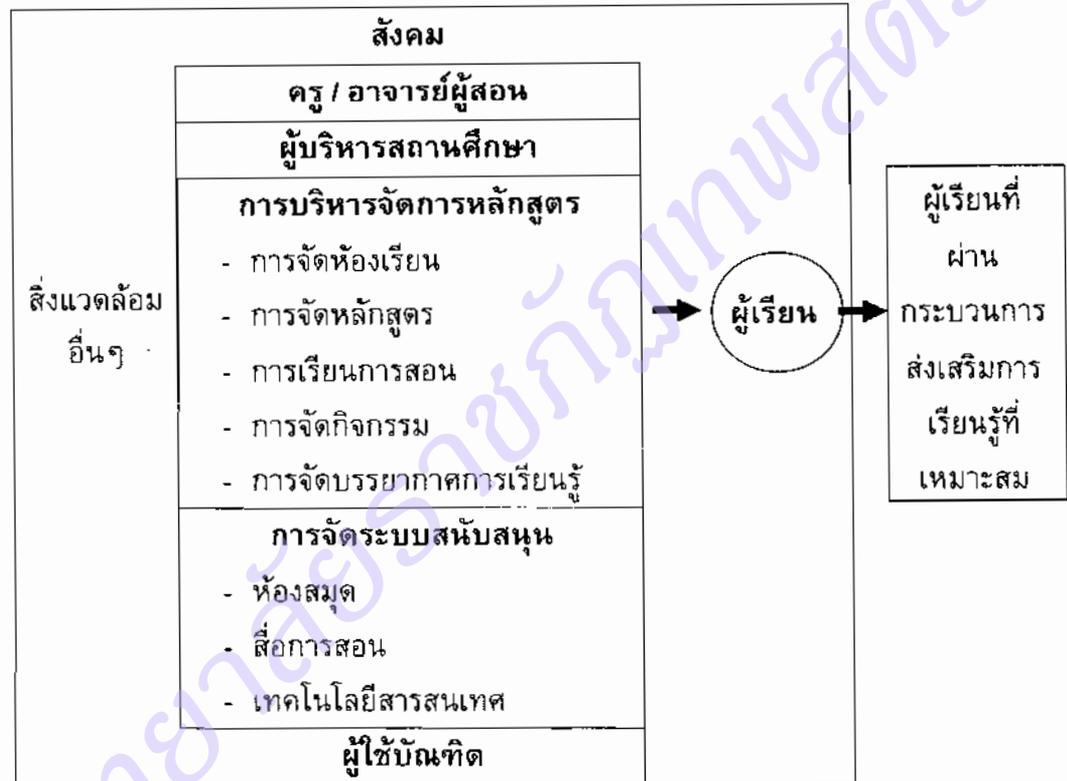
ที่มา : (กุลธิดา ท้วมสุข, 2549, กรกฎาคม 25)

ภาพ 3 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ที่มา : (กุลธิดา ห้วมสุข, 2549, กรกฎาคม 25)

ปัจจัย / ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ภาพ 4 ปัจจัย / ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
ที่มา : (กุลธิดา ท้วมสุข, 2549, กรกฎาคม 25)

2. ยุทธศาสตร์การจัดการอุดมศึกษาไทย

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (ปฏิรูปปฏิรูปการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติ, 2545 ข, หน้า 29-31) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การศึกษาระดับอุดมศึกษา ในระดับนโยบายไว้ดังนี้

1. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมครบถ้วน โดยการเชื่อมโยงข้อมูลทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา แนวโน้ม และทิศทางการพัฒนาประเทศ การพัฒนาศักยภาพมนุษย์

2. จัดให้มีการวางแผนที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยคำนึงถึงคุณภาพ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ และสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของชุมชน สังคม การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และ

เศรษฐกิจโลกเพื่อเป็นแนวทางในการขยายโอกาสกำลังคนทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการผลิตผู้นำสังคมต่อไป

3. สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ในลักษณะวิทยาลัยชุมชนเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ของประชาชนให้ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา และฝึกอบรมในหลักสูตรและสาขาที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา

4. ส่งเสริมให้หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดการศึกษาเฉพาะทาง เพื่อผลิตกำลังคนรองรับความจำเป็นและความต้องการเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ

5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) และการศึกษาระบบเปิดที่ช่วยเปิดโอกาสของการเข้าถึงของบุคคลประเภทต่าง ๆ โดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่ หรืออื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคหรือสกัดกั้นโอกาสการเรียนรู้

6. กำหนดนโยบายการรับเข้าโดยคำนึงถึงพัฒนาการรอบด้านของผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสในการเข้าศึกษาต่อและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสได้เข้าเรียน โดยใช้มาตรการต่าง ๆ

7. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ระหว่าง การศึกษารูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนสาขาวิชาที่เรียนได้อย่างสะดวก และส่งเสริมให้มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนคณะที่เรียนทั้งในสถาบันการศึกษาเดียวกันและต่างสถาบัน

8. สนับสนุนให้มีการจัดระบบการเรียนการสอน ที่เชื่อมโยงระหว่างภาคผลิตและบริการ และสถาบันอุดมศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อการพัฒนาผู้เรียน และคณาจารย์ให้มีคุณภาพและทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

9. ยกระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล มีความเป็นนานาชาติ ด้วยการจัดให้มีเครือข่ายและความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (ปฏิรูปปฏิรูปการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติ, 2545 ค, หน้า 31-32) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การศึกษาระดับอุดมศึกษา ในระดับปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ทบทวนภารกิจ หน้าที่ เนื้อหาวิชา จุดเน้น และวิธีสอน โดยมุ่งพัฒนาบนพื้นฐานความรู้ความเชี่ยวชาญของตนเองและเพิ่มความเข้มแข็งในสาขาวิชาที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศได้ เพื่อให้สามารถจัดสรรปัจจัยและทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านได้เต็มที่

2. ส่งเสริมความหลากหลายในวิธีการเรียนรู้ โดยนักศึกษาสามารถเลือกรูปแบบ และช่องทางการเรียนรู้ตามความสามารถและความต้องการของตนและความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างกว้างขวาง

3. ใช้ระบบหน่วยกิตที่มีความยืดหยุ่นและเทียบโอนผลการเรียนได้ระหว่างสถาบันและระหว่างคณะวิชา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีทางเลือกที่กว้างขวางมากขึ้น

4. ร่วมมือกับภาคเอกชน หน่วยงาน หรือสถานประกอบการจัดทำโครงการ หรือรับทำงานวิจัย พัฒนา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

5. ให้ความสำคัญอย่างสูงกับการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพของนักศึกษา โดยนอกจากความรู้และทักษะแล้ว นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาความมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อป้อนเพาะผู้นำที่มีความพร้อมรอบด้านที่จะพัฒนาสังคมและประเทศต่อไป

6. สถาบันในลักษณะของวิทยาลัยชุมชนควรเน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกันของหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ รวมถึงชุมชนท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรบุคคล สถานที่ และอื่น ๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนที่ปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และองค์ความรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพความต้องการและบริบทของชุมชน

กล่าวโดยสรุปการจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยสถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อสนองความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยรวมทั้งในส่วนที่ใช้งานและ ส่วนวิทยากรโดยตรง ยิ่งในภาวะปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากและรวดเร็ว สถาบัน อุดมศึกษาก็ต้องพัฒนาให้ทัน การดำเนินการปรับเปลี่ยนอาจเกิดในหลายระดับ และหลายรูปแบบ รวมทั้งกลวิธีต่าง ๆ ที่นำมาใช้แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาบัณฑิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในระดับต่าง ๆ ต้องพัฒนาควบคู่กับภาวะเศรษฐกิจ และมาตรฐานการจัดการอุดมศึกษาด้วยจึงจะได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ เก่ง ดี และมีความสุข

การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

1. การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายงานประจำปีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (2548 ก, หน้า 4 – 7) ได้รวบรวมประวัติมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีพร้อมด้วยการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตั้งอยู่เลขที่ 321 ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ห่างจากวงเวียนสุริโยทัยไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 59 ไร่ 2 งาน หมายเลขโทรศัพท์ 0 – 3642 – 2607 – 9 โทรสาร 0 – 3642 – 2610 เว็บไซต์ <http://www.tru.ac.th> (เดิมมีอยู่ 200 ไร่ ยกให้โรงเรียนอนุบาลลพบุรีและหน่วยทหารบางส่วน) และได้ขยายที่ไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 2

ตั้งอยู่ถนนพหลโยธิน ตำบลเขาสามยอต อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 23 ไร่ 2 งาน เป็นที่ตั้งของบ้านพักอาจารย์ บุคลากรและหอพักนักศึกษา เดิมใช้เป็นที่เรียนและปฏิบัติการบางโปรแกรมวิชา แต่ปัจจุบันใช้เป็นที่ตั้งของบ้านพักและหอพักเพียงอย่างเดียว อยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีไปทางทิศตะวันออกประมาณ 1.5 กิโลเมตร (อยู่ห่างจากวงเวียนสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ไปทางทิศตะวันออก 1.5 กิโลเมตร) วิทยาเขตสิงห์บุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ 10 ตำบลพักทัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี หมายเลขโทรศัพท์ 0-3652-2128

การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2463 ในนามโรงเรียนลวะศรี มีอาคารเรียนชั่วคราว ณ พระที่นั่งจันทรพิศาลในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ พ.ศ. 2464 ได้ย้ายมาที่ถนนวิชาเยนทร์ ตำบลท่าหิน บริเวณสถานีสารวัตรทหาร มทบ.13 ในปัจจุบัน โรงเรียนลวะศรีในยุคแรกจัดเป็นโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดลพบุรี ทำการสอนเด็กหญิงระดับชั้น ป. 1 – 3 ต่อมาได้ขยายการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาและพัฒนาให้เป็นสหศึกษาเมื่อการศึกษาเป็นที่ต้องการมากขึ้น โรงเรียนลวะศรีจึงเพิ่มบทบาทในการผลิตครูอีกด้านหนึ่งและได้ชื่อว่าเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูสตรีลพบุรี ชื่อ "ลวะศรี" ก็ค่อย ๆ เลือนหายไป

ใน พ.ศ. 2479 เปิดหลักสูตรฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด (ครู ว.) รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนต่อ 2 ปี หลักสูตรนี้เปิดสอนเป็นเวลา 15 ปี พ.ศ. 2481 เปิดหลักสูตรเตรียมครูประชาบาล (ครู ป.) รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พิเศษเรียนต่อ 1 ปี หลักสูตรนี้เปิด 4 ปีก็เลิกไป พ.ศ. 2483 เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรครูประชาบาล (ป.บ.) รับนักเรียนชั้น ป. 4 เรียนต่อ 3 ปี หลักสูตรนี้เลิกใช้เมื่อ พ.ศ. 2493 พ.ศ. 2483 สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เล็งเห็นความจำเป็นในการพัฒนาการศึกษา จึงได้ย้ายโรงเรียนฝึกหัดครูเทพสตรีลพบุรี จากถนนวิชาเยนทร์มาอยู่ ณ ที่ปัจจุบันคือ 321 ถนนนารายณ์มหาราช เนื้อที่ประมาณ 59 ไร่ 2 งาน (เดิมเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่) และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสตรีลพบุรี เทพสตรีวิทยาลัย สอนแผนกอนุบาล มัธยม และ ฝึกหัดครูในหลักสูตรประกาศนียบัตรครูมูล (ครู ป.)

พ.ศ. 2498 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) รับนักเรียนชั้น ม.6 เรียนต่อ 2 ปี และเปิดแผนกสาธิต ในปีเดียวกันนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเทพสตรีวิทยาลัย สังกัดกรมการฝึกหัดครู พ.ศ. 2500 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) โดยรับนักศึกษา ป.กศ. เรียนต่อ 2 ปี พ.ศ.2501 โรงเรียนเทพสตรีวิทยาลัยได้เป็นหนึ่งในห้าแห่งแรกที่เลื่อนฐานะเป็นวิทยาลัยครู มีชื่อว่าวิทยาลัยครูเทพสตรี เปิดสอนหลักสูตร ป.กศ., ป.กศ.สูง และหลักสูตรประกาศนียบัตรครูประถม (ป.ป.) ซึ่งรับนักเรียนชั้น ม.ศ.5 เรียนวิชาครู 1 ปี หลักสูตร ป.ป. ยกเลิกเมื่อ พ.ศ. 2518

พ.ศ. 2516 วิทยาลัยครูเทพสตรีได้ขยายไปยังวิทยาลัยครูเทพสตรี 2 ถนนพหลโยธิน ตำบลเขาสามยอต มีเนื้อที่ประมาณ 23 ไร่ 2 งาน พ.ศ.2517 เปิดสอนหลักสูตร

ครุศาสตร์ ระดับปริญญาตรี (ค.บ.) และได้เลื่อนฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาในปี 2518 ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 ให้วิทยาลัยครูสามารถจัดการฝึกหัดครู ในระดับปริญญาตรี และขยายบทบาทหน้าที่ 5 ประการ คือ 1) การผลิตครู 2) การวิจัย 3) การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม 4) การส่งเสริมวิทยฐานะครู 5) การบริการวิชาการแก่ชุมชน

วิทยาลัยครูเทพสตรี ในยุคแรกมุ่งการผลิตครูสนองความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพโดยเปิดสอนหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) วิชาต่างๆทั้งจัดโครงการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.) ขึ้นในปี 2521 เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรทางการศึกษา ในช่วงต่อมาเกิดภาวะความต้องการครูลดลงและเกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ วิทยาลัยครูจึงต้องลดบทบาทการผลิตครูและหันไปผลิตบุคลากรสาขาวิชาอื่นมีผลให้มีการแก้ไขและตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 เพื่อให้วิทยาลัยครูจัดการศึกษาวิชาการสาขาต่างๆ ได้ ฉะนั้นในปี 2528 เป็นต้นมา วิทยาลัยครูเทพสตรีจึงได้เปิดสอนสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โดยสอนทั้งระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และให้ปรับโครงการ อ.ค.ป. เป็นโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลให้วิทยาลัยครูได้ ผลิตบุคลากรสาขาวิชาต่างๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น แต่ปัญหาที่ตามมาก็คือชื่อของสถาบัน ไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่จริง กระทรวงศึกษาธิการ จึงกราบบังคมทูลขอพระราชทานนาม แก่วิทยาลัยครูใหม่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทาน นามใหม่แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศว่าสถาบันราชภัฏ (RAJABHAT INSTITUTE) เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 หลังจากนั้นอีก 3 ปี ร่างพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏของรัฐสภาและ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 112 ตอนที่ 4 ก ลงวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2538 พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏนี้จึงมีผลให้วิทยาลัยครูเทพสตรีเปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันราชภัฏเทพสตรี อันเป็น สถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

พ.ศ.2541 เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาบริหาร การศึกษาเป็นปีแรก พ.ศ.2543 เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพครู พ.ศ.2545 เปิดสอนสาขายุทธศาสตร์การพัฒนาและสาขาหลักสูตรและการสอน และ เปิดสอนระดับปริญญาตรีโครงการพิเศษสำหรับนักบริหาร (executive) พร้อมกับขยายศูนย์ การศึกษาไปที่ จ.สิงห์บุรี

พ.ศ.2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โปรดเกล้าจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นแทน สถาบันราชภัฏ จึงมีผลให้สถาบันราชภัฏเทพสตรี เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาระหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนา ท้องถิ่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีภาระหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 ดังนี้ 1) จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง

- 2) ทำการวิจัย 3) ให้บริการวิชาการแก่สังคม 4) ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี
5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 6) ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีมีการจัดการศึกษาอนุปริญญา จนถึงระดับปริญญาโท โดยเปิดทำการสอน 5 สาขา 72 สาขาวิชา ระดับอนุปริญญา จำนวน 6 สาขาวิชา ระดับปริญญาต่อเนื่องจำนวน 17 สาขาวิชา ระดับปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 39 สาขาวิชา ปริญญาตรี 5 ปี จำนวน 6 สาขาวิชา ประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 1 สาขา และระดับปริญญาโท จำนวน 4 สาขาวิชา

2. การจัดการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายงานการประเมินตนเอง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (2548, หน้า 1-6) ได้รวบรวมประวัติคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พร้อมด้วยการจัดการศึกษา ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดังนี้

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เป็นคณะหนึ่งใน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2527 ได้กำหนดให้ “วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย โดยมี วัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม”

ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีประกาศกระทรวง ฯ ให้แบ่งส่วนราชการใน วิทยาลัยครูเทพสตรีใหม่เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2527 โดยเพิ่มคณะวิชาวิทยาการจัดการ เพื่อให้การศึกษาในสาขาวิชาชีพอื่นนอกเหนือไปจากสาขาวิชาชีพครูที่เคยเป็นภารกิจหลักแต่ เดิมของวิทยาลัยครู

ในปี พ.ศ. 2537 รัฐบาลของ ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ได้เสนอร่าง พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ต่อรัฐสภาเมื่อผ่านการพิจารณาของรัฐสภา แล้วได้ทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2538 สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 112 ตอนที่ 4 ลงวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2538 ทำให้สถานภาพขององค์การ ชื่อส่วนราชการ ตำแหน่งทางการบริหารและอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไป เช่น “วิทยาลัยครู” เปลี่ยนเป็น “สถาบันราชภัฏ” คณะวิชาวิทยาการจัดการ เปลี่ยนเป็น “คณะวิทยาการจัดการ” “หัวหน้าคณะวิชา” เปลี่ยนเป็น “คณบดี” และ “อธิการ” เปลี่ยนเป็น “อธิการบดี” เป็นต้น นอกจากนี้ในการเขียนชื่อ สถาบันราชภัฏ แต่ละแห่งให้ เขียนนำด้วยคำว่า “สถาบันราชภัฏ” และต่อท้ายด้วยชื่อของแต่ละวิทยาลัยครูเดิมเช่น

วิทยาลัยครูเทพสตรี ให้ชื่อว่า สถาบันราชภัฏเทพสตรี เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “Rajabhat Institute Thepsatri”

เมื่อวิทยาลัยครูเปลี่ยนเป็นสถาบันราชภัฏแล้วคณะวิชาวิทยาการจัดการ จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น คณะวิทยาการจัดการ โดยตัดคำว่า “วิชา” ออกจากคำเดิม การบริหารงานของคณะวิทยาการจัดการ ระหว่างปี พ.ศ. 2528 - 2537 จะบริหารงานโดยมี หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา ทำการบริหารจัดการทั้งด้านบุคลากร แผนงาน/โครงการ เงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน

จนกระทั่งระหว่าง ปีพ.ศ. 2538 – 2541 คณะวิทยาการจัดการได้มีการบริหารงานใน ลักษณะ ภาควิชาต่าง ๆ ดังนี้

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

ภาควิชา บริหารธุรกิจและการสหกรณ์

ภาควิชา การตลาด

ภาควิชา การเงินและการบัญชี

ภาควิชา การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้เมื่อปี พ.ศ. 2539 โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้โอนจาก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มาสังกัดคณะวิทยาการจัดการอีก 1 โปรแกรมวิชา จึงทำให้ คณะวิทยาการจัดการประกอบด้วย 5 ภาควิชาด้วยกันอีก 1 โปรแกรมวิชา

เนื่องจากการบริหารงานวิชาการของคณะ โดยมีส่วนราชการเป็นภาควิชามานานกว่า 20 ปีได้เกิดข้อจำกัดหลายประการ คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ (คสส.) จึงมีมติเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ระบุให้การบริหารคณะต่าง ๆ ในสถาบันราชภัฏเทพสตรี เป็นแบบโปรแกรมวิชา เพราะเห็นว่าแนวคิดนี้จะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารและการจัดการงานวิชาการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันได้อย่างเต็มศักยภาพ สถาบันราชภัฏเทพสตรีจึงได้นำเสนอต่อสภาประจำสภาสถาบันราชภัฏเทพสตรีและสภา ฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 7/2541 วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2541 เห็นชอบให้สถาบันราชภัฏเทพสตรี ดำเนินการบริหารคณะในรูปแบบโปรแกรมวิชา ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นไป

ในปี พ.ศ. 2547 เกิดการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งของสถาบันราชภัฏ นั่นคือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โปรดเกล้าให้นำพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 23 ก วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2547 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ต่อสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ดังนั้น สถาบันราชภัฏเทพสตรีจึงเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “Thepsatri Rajabhat University”

สำหรับสถาบันราชภัฏเทพสตรี จ.ลพบุรี ได้มีพิธีเปิดป้ายชื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 เวลา 09.09 น. ณ บริเวณหน้ามหาวิทยาลัย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกภาภิรมย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เป็นประธานในพิธี

ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 คณะวิทยาการจัดการ บริหารงานวิชาการในรูปแบบสาขาวิชา โดยมีสาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิทยาการจัดการทั่วไปและบริหารธุรกิจ
2. สาขาวิชานิเทศศาสตร์
3. สาขาวิชาบัญชีและการเงิน
4. สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
5. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
6. สาขาวิชาการตลาด
7. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
8. สาขาวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์

ปรัชญา/ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ตามพันธกิจ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏพ.ศ.2538 ไว้ดังนี้

ปรัชญา

เลิศล้ำความรู้ ควบคู่คุณธรรม คำชูความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สากล

วิสัยทัศน์

คณะวิทยาการจัดการจะเป็นคณะระดับนำ สามารถจัดการศึกษาวิชาการชั้นสูง ทั้งระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีได้อย่างมีคุณภาพ

พันธกิจ

คณะวิทยาการจัดการเป็นคณะหนึ่งซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาในด้านบริหารธุรกิจ การจัดการทั่วไป เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ นิเทศศาสตร์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตามปรัชญาในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสังคม ดำเนินการตามหน้าที่หลัก คือ การจัดการศึกษา การบริการวิชาการแก่สังคม โดยการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการปรับปรุง ถ่ายทอดและการพัฒนาเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิต ให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ ความสามารถ ในด้านธุรกิจ รู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์ รู้จักสร้าง หรือ พัฒนางานขึ้นมาเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีระบบเพื่อประสบความสำเร็จในการประกอบ อาชีพ

2. มีความรู้ คุณคุณธรรม เป็นผู้รู้ในสรรพวิทยาการที่จะอำนวยความสะดวกแก่ การดำเนินชีวิตมีความใฝ่รู้แสดงความรู้ใหม่เสมอ มีวิสัยทัศน์ มีความไตร่ตรองด้วยหลักก่อน ตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ต่อตนเอง ต่อสังคม มีความภูมิใจและศรัทธาต่อวิชาชีพ มีรสนิยมและบุคลิกที่เหมาะสมแบบวัฒนธรรมไทย มีความเสียสละที่จะทำคุณประโยชน์ให้เกิด แก่ชุมชน

3. เพื่อปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ ทางด้านการบริหาร ทางด้านกิจการ นักศึกษา ทางด้านวางแผนและพัฒนาทางด้านกิจการพิเศษ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตาม นโยบายของมหาวิทยาลัยฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อเป็นแหล่งวิชาการด้านวิทยาการจัดการ สามารถสนับสนุนธุรกิจและสังคม ด้วยความรู้ทางวิชาการ เป็นผู้นำในการพัฒนาด้านธุรกิจและวิชาชีพทางธุรกิจและการจัดการ การ ท่องเที่ยว การสื่อสารการประชาสัมพันธ์ รวมถึงเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

ภารกิจของคณะวิทยาการจัดการ

ภารกิจของคณะวิทยาการจัดการเป็นไปตามภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็น สถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีภารกิจ 6 ประการ คือ

1. ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง
2. ทำการวิจัยเพื่อส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
3. ให้บริการวิชาการแก่สังคม
4. ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี
5. ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม
6. ผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู

สำหรับภารกิจด้านผลิตบัณฑิตนั้น คณะวิทยาการจัดการ จัดทำหลักสูตร รองรับไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับอนุปริญญา

ผู้จบการศึกษาระดับนี้จะได้รับอนุปริญญาบริหารธุรกิจ (อ.บ.ช.) ซึ่งเปิดสอนใน สาขาการบริหารธุรกิจ แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยมุ่งสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ทางด้าน วิชาการ คุณธรรม และจริยธรรม มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่องานด้านธุรกิจ และสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

2. ระดับปริญญาตรี

ผู้จบการศึกษาระดับนี้ จะได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) และปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บข.บ.) มีเปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี 4 ปี และระดับปริญญาตรี 2 ปีหลังอนุปริญญา รวม 7 สาขาวิชา

2.1 นิเทศศาสตร์ มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับหลักและทฤษฎีการสื่อสารมวลชน การวางแผนและการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ความรู้เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ การบริหารงานด้านนิเทศศาสตร์ โดยเน้นการสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2.2 การจัดการทั่วไป มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการผลิต ธุรกิจระหว่างประเทศ การพัฒนาองค์การ แรงงานสัมพันธ์ กฎหมาย และภาษีอากรธุรกิจ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ การวางแผน การควบคุม การบัญชี และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.3 เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์ โครงสร้างทางเศรษฐกิจประเทศไทย การลงทุน การเงินการธนาคาร สหกรณ์ รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

2.4 การบัญชีและการเงิน มุ่งพัฒนาบัณฑิตในด้านวิชาชีพทางการบัญชีให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ประกอบวิชาชีพในอนาคต

2.5 การตลาด มุ่งผลิตบุคลากรเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นนักวิชาการและนักธุรกิจ สามารถปรับตัวตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาการ เปิดโอกาสให้มีการเรียนเนื้อหาได้อย่างกว้างขวาง การจัดกิจกรรม ส่งเสริมทักษะและเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

2.6 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ มุ่งสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ทางด้านวิชาการ คุณธรรม และจริยธรรม มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่องานด้านธุรกิจ และสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

2.7 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มุ่งให้ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักและทฤษฎีการท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สื่อสารมวลชนและการท่องเที่ยว เศรษฐกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยว

3. ระดับปริญญาโท

ผู้จบการศึกษาระดับนี้ จะได้รับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บข.ม) สาขาการจัดการทั่วไป โดยมุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มียุทธศาสตร์ความรู้ทางธุรกิจ การคิดเชิงวิเคราะห์

มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาอังกฤษ เป็นผู้รู้การเข้าสังคมและจรรยาบรรณในการเป็นผู้ประกอบการ วิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลในการบูรณาการโลกธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง บ่มเพาะทางจริยธรรมเพื่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจที่ยั่งยืน

สภาวะตลาดแรงงาน

1. สถานการณ์ความต้องการแรงงาน

กระทรวงแรงงาน (2549, กรกฎาคม 25) ได้ทำการสำรวจสถานการณ์ ความต้องการแรงงานจังหวัดสระบุรี ไว้ดังนี้

โครงสร้างประชากรจังหวัดสระบุรี ณ สิ้นปี 2543 จังหวัดสระบุรีมีจำนวนประชากรรวม 593,135 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.65 แบ่งออกเป็น ชาย 296,280 คน ของประชากรรวม คิดเป็นร้อยละ 49.95 หญิง 296,855 คน คิดเป็นร้อยละ 50.05 ของประชากรรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.39 ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 165.84 คน/ตร.กม.

อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมือง ประชากร 112,157 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 ของประชากรรวม

อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอดอนพุด ประชากร 58,714 คน คิดเป็นร้อยละ 0.59 ของประชากรรวม

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร จำแนกรายอำเภอ จังหวัดสระบุรี ปี 2543

อำเภอ	ระยะทาง ห่าง จังหวัด	พื้นที่ ตร.กม.	ประชากร			ความหนาแน่น ประชากร คน/ตร.กม.
			รวม	ชาย	หญิง	
เมือง	-	301.630	112,157	60,165	51,992	371.84
หนองแค	21	262.867	84,752	41,432	43,320	322.41
แก่งคอย	15	801.162	87,048	43,468	43,580	108.65
พระพุทธบาท	28	287.065	74,882	36,818	38,064	260.85
หนองแซง	25	87.081	15,855	7,567	8,288	182.07
บ้านหมอ	28	203.576	42,406	21,795	21,611	208.31
เสาไห้	7	111.808	28,992	13,893	15,099	259.30
วิหารแดง	28	204.501	37,847	18,750	19,097	185.07
ม่วงเหล็ก	38	681.439	44,307	21,504	22,803	65.02
หนองโดน	38	88.070	14,289	6,936	7,353	162.25
ดอนพุด	45	58.714	6,765	3,227	3,538	115.22

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ	ระยะทาง ห่าง จังหวัด	พื้นที่ ตร.กม.	ประชากร			ความหนาแน่น ประชากร คน/ตร.กม.
			รวม	ชาย	หญิง	
วังม่วง	64	338.00	16,609	8,208	8,401	49.14
เฉลิมพระ เกียรติ	10	150.573	27,226	13,517	13,709	180.82
รวม		3,576.486	593,135	296,280	299,855	165.84

ที่มา : (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี, 2549, กันยายน 1)

สถานการณ์การจ้างงานในจังหวัดสระบุรี ปี 2543 อัตราตำแหน่งงานว่าง 10,618 อัตราลดลงจากปีก่อนร้อยละ 25.48 จำนวนผู้สมัครงาน 9,664 คน ลดลงร้อยละ 24.83 ผู้ได้รับบรรจุงาน 5,359 คน ลดลงร้อยละ 25.32 แสดงดังตาราง 2

การจ้างงานตามสาขาอาชีพ การบรรจุงานเรียงตามลำดับ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการผลิต ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประมง และล่าสัตว์ ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพวิชาการอาชีพอื่น ๆ

การจ้างงานตามประเภทอุตสาหกรรม เรียงตามลำดับ อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมการเกษตร พาณิชยกรรม การบริการ อุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุตสาหกรรมอื่น ๆ

ตาราง 2 จำนวนแรงงานจังหวัดสระบุรี ปี 2541 – 2543

รายการ	2541	2542	2543	เปลี่ยนแปลง (%)
1. ประชากรที่มีอายุ 13 ปี ขึ้นไป ที่อยู่ในกำลังแรงงาน (คน)	325,660	263,456	287,086	8.97
1.1 ผู้มีงานทำประจำ	306,045	285,287	279,340	8.15
1.2 กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	12,538	724	636	-12.15
1.3 ผู้ที่ไม่มีงานทำ	7,077	4,445	7,110	-59.96
2. ผู้มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ไม่อยู่ใน กำลังแรงงาน	124,206	159,636	138,905	-12.99
3. ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี	137,120	109,498	107,298	-2.01

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	2541	2542	2543	เปลี่ยนแปลง (%)
4. ตำแหน่งงานว่าง	17,609	21,306	10,618	-50.16
5. ผู้สมัครงาน	7,973	12,856	9,664	-24.83
6. ผู้ได้รับบรรจุงาน	5,148	7,176	5,359	-25.32

ที่มา : (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี, 2549, กันยายน 1)

สถานการณ์ความต้องการแรงงานจังหวัดสิงห์บุรี ไตรมาสที่ 2 ปี 2549 (เมษายน - มิถุนายน 2549) (สำนักงานจัดหางานจังหวัดสิงห์บุรี, 2549, ไม่ปรากฏเลขหน้า) การให้บริการจัดหางานในประเทศของสำนักงานจัดหางานจังหวัดสิงห์บุรีในไตรมาสที่ 2 ปี 2549 (เมษายน - มิถุนายน 2549) มีนายจ้าง/สถานประกอบการแจ้งความต้องการแรงงาน (ตำแหน่งงานว่าง) จำนวน 1,525 อัตรา มีผู้สมัครงาน จำนวน 522 คน หรือร้อยละ 34.23 ของตำแหน่งงานว่างและผู้ได้รับการบรรจุงาน จำนวน 400 คน หรือร้อยละ 26.23 ของตำแหน่งงานว่างและร้อยละ 76.63 ของผู้สมัครงาน

ความต้องการแรงงาน (ตำแหน่งงานว่าง) ในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า นายจ้าง / สถานประกอบการ แจ้งความต้องการแรงงาน จำนวน 1,525 อัตรา จำแนกเป็น เพศชาย 292 อัตรา หรือร้อยละ 19.15 เพศหญิง 252 อัตรา หรือร้อยละ 16.52 และไม่ระบุเพศ 981 อัตรา หรือร้อยละ 64.33

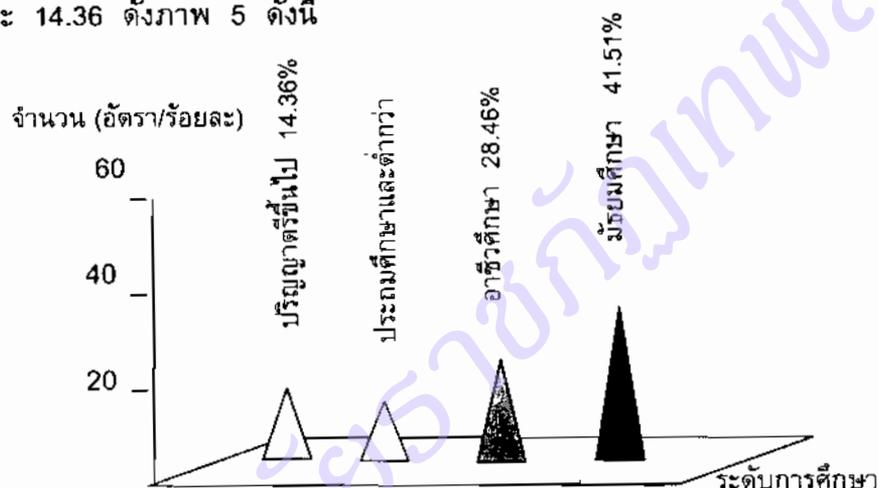
ตำแหน่งงานที่นายจ้าง/สถานประกอบการแจ้งความต้องการแรงงานมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ แรงงานด้านประกอบการ แรงงานบรรจุผลิตภัณฑ์ พนักงานขายของหน้าร้าน และพนักงานสาธิตสินค้าเจ้าหน้าที่สำนักงานอื่น ๆ ผู้จัดการทั่วไปด้านค้าส่งและค้าปลีก แสดงดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงจำนวนความต้องการแรงงานจังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ 5 อันดับแรก

อาชีพ	จำนวน (อัตรา)	ร้อยละ
แรงงานด้านการประกอบ	308	20.20
แรงงานบรรจุผลิตภัณฑ์	291	19.08
พนักงานขายของหน้าร้านและพนักงานสาธิตสินค้า	229	15.02
เจ้าหน้าที่สำนักงานอื่น ๆ	153	10.03
ผู้จัดการทั่วไปด้านค้าส่งและค้าปลีก	52	3.41

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางานจังหวัดสิงห์บุรี, 2549, เมษายน - มิถุนายน)

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับมัธยมศึกษาเป็นที่ต้องการมากที่สุด จำนวน 633 อัตรา หรือร้อยละ 41.51 รองลงมา คือระดับอาชีวศึกษา จำนวน 434 อัตรา หรือร้อยละ 28.46 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 239 อัตรา ร้อยละ 15.67 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 219 อัตรา หรือร้อยละ 14.36 ดังภาพ 5 ดังนี้

ภาพ 5 แสดงจำนวนความต้องการแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสิงห์บุรี, 2549, เมษายน - มิถุนายน)

ผู้สมัครงาน จำนวน 522 คน เป็นเพศชาย จำนวน 174 คน หรือร้อยละ 33.33 เพศหญิง จำนวน 348 คน หรือร้อยละ 66.67

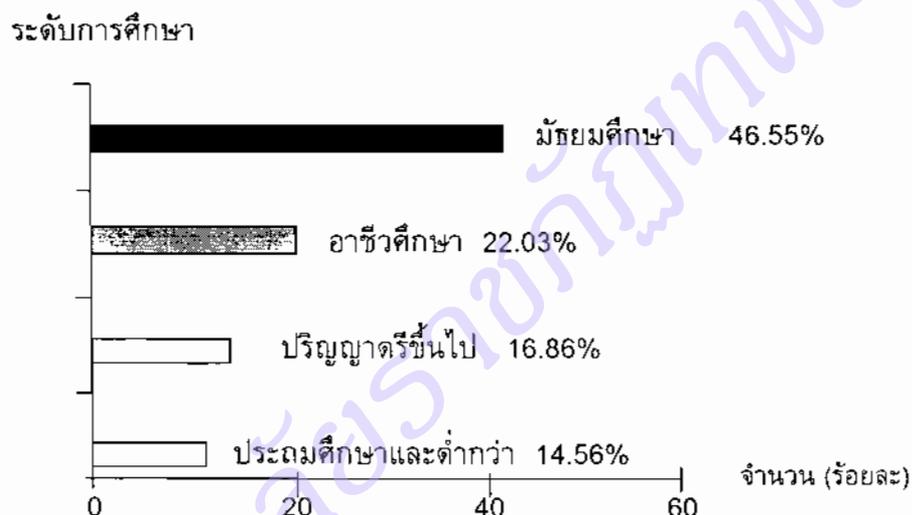
ตำแหน่งงานที่ผู้สมัครงานสนใจมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานอื่นๆ แรงงานด้านประกอบ ผู้ควบคุมเครื่องเย็บ เครื่องปัก ช่างเย็บช่างปักด้วยเครื่องจักร พนักงานขายของหน้าร้านและพนักงานสาธิตสินค้า และแรงงานบรรจุผลิตภัณฑ์ แสดงดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงจำนวนตำแหน่งงานจังหวัดสิงห์บุรีที่มีผู้สมัครงานมาก จำแนกตามอาชีพ 5 อาชีพแรก

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่สำนักงานอื่น ๆ	154	29.50
แรงงานด้านการประกอบ	109	20.88
ผู้ควบคุมเครื่องเย็บ เครื่องปัก ช่างเย็บช่างปักด้วยเครื่องจักร	48	9.20
พนักงานขายของหน้าร้านและพนักงานสาธิตสินค้า	22	4.21
แรงงานบรรจุผลิตภัณฑ์	18	3.45

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสิงห์บุรี, 2549, เมษายน-มิถุนายน)

ผู้สมัครงานส่วนมากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 243 คน หรือร้อยละ 46.55 รองลงมา คือ ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 115 คน หรือร้อยละ 22.03 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 88 คน หรือร้อยละ 16.86 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 76 คน หรือร้อยละ 14.56 ดังภาพ 6

ภาพ 6 แสดงจำนวนผู้สมัครงานจำแนกตามระดับการศึกษา

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสิงห์บุรี, 2549, เมษายน - มิถุนายน)

การบรรจุนางของจังหวัดสิงห์บุรี มีผู้สมัครงานได้รับการบรรจุนาง จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 124 คน หรือร้อยละ 31.00 เพศหญิง จำนวน 276 คน หรือร้อยละ 69.00

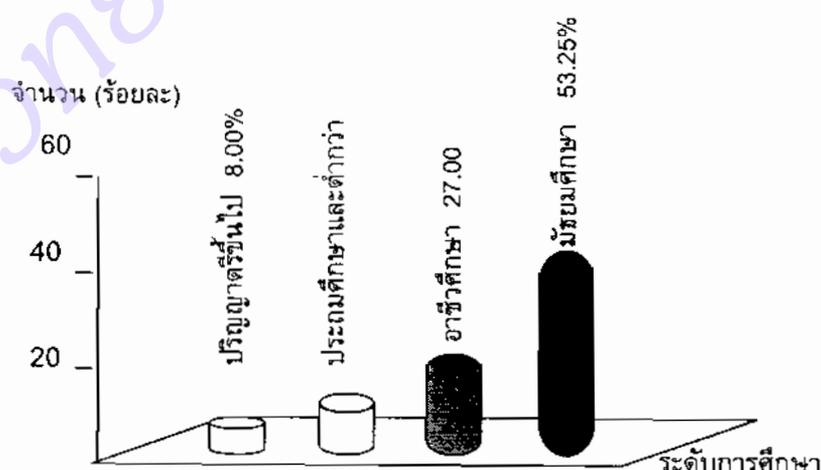
ตำแหน่งงานที่ได้รับการบรรจุนางมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อื่นๆ ผู้ควบคุมเครื่องเย็บ เครื่องปัก ช่างเย็บ ช่างปักด้วยเครื่อง แรงงานด้านการประกอบ แรงงานบรรจุ ผลิตภัณฑ์ และนักทำแผนที่และนักสำรวจ แสดงดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงจำนวนการบรรจุนางจังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ 5 อันดับแรก

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่สำนักงานอื่น ๆ	190	47.50
ผู้ควบคุมเครื่องเย็บ เครื่องปัก ช่างเย็บ ช่างปักด้วยเครื่องจักร	49	12.25
แรงงานด้านการประกอบ	44	11.00
แรงงานบรรจุผลิตภัณฑ์	18	4.50
นักทำแผนที่และนักสำรวจ	12	3.00

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสิงห์บุรี, 2549, เมษายน - มิถุนายน)

ผู้ที่ได้รับการบรรจุนางส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 213 คน หรือ ร้อยละ 53.25 รองลงมา คือ ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 108 คน หรือร้อยละ 27.00 ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน 47 หรือร้อยละ 11.75 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 32 คน หรือร้อยละ 8.00 ดังภาพ 7

ภาพ 7 แสดงจำนวนการบรรจุนางจำแนกตามระดับการศึกษา

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสิงห์บุรี, 2549, เมษายน - มิถุนายน)

รายได้ของผู้สมัครงานที่ได้รับการบรรจุนางในไตรมาสนี้มี จำนวน 400 คน ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยต่อไตรมาสรวมทั้งสิ้นประมาณ 3,880,800 บาท

การให้บริการจัดหางานแก่ผู้ประกันตนกรณีว่างงาน

สำนักงานจัดหางานจังหวัดสิงห์บุรี ให้บริการจัดหางานแก่ผู้ประกันตนกรณีว่างงาน
ในไตรมาสที่ 2 ปี 2549 (เดือนเมษายน – มิถุนายน 2549) ดังตาราง 6

ตาราง 6 สรุปผลการดำเนินงานแก่ผู้ประกันตนกรณีว่างงาน จังหวัดสิงห์บุรี

(หน่วย : คน)

กิจกรรม เดือน	จำนวน ผู้มาใช้ บริการ	ขึ้นทะเบียน		ส่งตัว พบ นายจ้าง	บรรจุ งาน	แนะ แนว อาชีพ	ส่ง ฝึกอบรม ฝีมือ แรงงาน	รายงาน ตัว	
		รวม	สาเหตุการออก						
			จากงาน	ถูกเลิกจ้าง	ลาออก				
เม.ย. 49	130	36	7	29	39	45	122	-	95
พ.ค. 49	156	59	5	54	51	53	151	-	98
มิ.ย. 49	148	48	2	46	48	34	148	2	99
รวม	434	143	14	129	138	132	421	2	292

ที่มา : (กลุ่มงานส่งเสริมการมีงานทำ สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสิงห์บุรี, 2549,
เมษายน – มิถุนายน)

สถานการณ์ตลาดแรงงานจังหวัดลพบุรี ประจำเดือน พฤศจิกายน 2549 (สำนักงาน
จัดหางาน จังหวัดลพบุรี, 2549, กรกฎาคม 26) จากการประมวลผลข้อมูลสถิติจัดหางานใน
ประเทศ ในระบบสารสนเทศการจัดหางานในประเทศ กรมการจัดหางานสรุปได้ดังนี้ มีตำแหน่งงาน
ว่างในเดือนพฤศจิกายน 2549 จำนวน 234 อัตรา มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน จำนวน 297 คน
และสามารถบรรจุงานได้ 198 คน

สถานประกอบการที่แจ้งตำแหน่งงานว่างผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดลพบุรี ในเดือน
พฤศจิกายน 2549 จำนวน 234 อัตรา จำแนกตามประเภทอาชีพ ได้ดังนี้ แรงงานด้านการ
ผลิตต้องการมากที่สุด จำนวน 80 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 34.19 รองลงมา คือ ช่างเทคนิค จำนวน
58 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 24.79 และพนักงานบริการ จำนวน 40 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 17.10
จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ได้ดังนี้ อุตสาหกรรมการผลิตต้องการมากที่สุด จำนวน
96 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 41.03 รองลงมาคือ การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 67 อัตรา
คิดเป็นร้อยละ 28.64 และการขายส่ง ขายปลีก จำนวน 46 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 19.66
จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ต้องการมากที่สุด จำนวน 80 อัตรา คิดเป็น
ร้อยละ 34.19 รองลงมา คือ ระดับ ปวส. จำนวน 59 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 25.22 และระดับ ปวช.
จำนวน 43 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 18.38 แสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 ตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)		ผู้สมัครงาน (คน)		การบรรจุงาน (คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษาลงมา	21	8.97	40	13.47	16	8.08
2. มัธยมศึกษา	80	34.19	136	45.79	112	56.57
3. ปวช.	43	18.38	34	11.45	18	9.09
4. ปวส.	59	25.21	31	10.44	29	14.65
5. อนุปริญญา	11	4.70	2	0.67	1	0.51
6. ปริญญาตรี	20	8.55	54	18.18	22	11.11
7. ปริญญาโท	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8. ปริญญาเอก	0	0.00	0	0.00	0	0.00
9. อื่น ๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	234	100.00	297	100.00	198	100.00

ที่มา : (สำนักงานจัดหางานจังหวัดลพบุรี, 2549, กรกฎาคม 26)

ผู้ลงทะเบียนสมัครงานจำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ลงทะเบียนสมัครงานมากที่สุดจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 45.79 ของผู้ลงทะเบียนสมัครงานทั้งหมด รองลงมาในระดับ ปริญญาตรี ลงทะเบียนสมัครงาน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และระดับประถมศึกษาลงมา ลงทะเบียนสมัครงาน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.47

ผู้ลงทะเบียนสมัครงานจำแนกตามประเภทอาชีพ

แรงงานด้านการผลิต มีผู้ลงทะเบียนมากที่สุดจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 30.31 ของผู้ลงทะเบียนสมัครงานทั้งหมด รองลงมาคือ เสมียน เจ้าหน้าที่ ลงทะเบียนสมัครงาน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.89 และผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ลงทะเบียน สมัครงาน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 14.48

การบรรจุงานจำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้รับการบรรจุงานมากที่สุด จำนวน 112 คน

คิดเป็นร้อยละ 56.57 รองลงมาได้แก่ ระดับ ปวส. จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.65 และระดับปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

การบรรจุงานจำแนกตามประเภทอาชีพ

พบว่า อาชีพแรงงานด้านการผลิต ได้รับการบรรจุงานมากที่สุดจำนวน 82 คน (ร้อยละ 41.42) รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน จำนวน 51 คน (ร้อยละ 25.76) และพนักงานบริการ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 11.11)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความต้องการแรงงาน จะเห็นได้ว่า ถ้าจำแนกในระดับของการศึกษา ผู้ที่สมัครงานมากที่สุดคือระดับมัธยมศึกษา รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ผู้ที่ได้รับการบรรจุงานมากที่สุดคือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา รองลงมาคือระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรีมาเป็นอันดับที่สาม และตำแหน่งงานที่ระดับปริญญาตรีได้รับการบรรจุให้เข้าทำงาน ส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานทั่วไปที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน (ตำแหน่งพนักงาน)

2. สภาวะการทำงานและการว่างงาน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2549, ธันวาคม 3) ได้สำรวจสภาวะการทำงานและการว่างงานของประชากร ปี 2544 – 2549 สรุปได้ดังนี้

ตาราง 8 สภาวะการทำงานของประชากร ปี 2544 – 2549

ปี	เดือน	ประชากร รวม	กำลังแรงงาน รวม	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้รอฤดูกาล	หน่วย : พันคน
							อัตราการ ว่างงาน
2544	มกราคม	62,698.1	33,576.5	30,376.7	1,923.3	1,276.5	5.7
	กุมภาพันธ์	62,741.1	33,192.2	30,688.5	1,409.1	1,094.6	4.2
	มีนาคม	62,784.3	32,874.7	30,390.7	1,326.9	1,157.1	4.0
	เมษายน	62,827.6	33,199.2	30,907.1	1,346.9	945.2	4.1
	พฤษภาคม	62,871.0	33,390.9	30,661.7	1,417.1	1,312.1	4.2
	มิถุนายน	62,914.7	33,991.2	32,654.6	807.4	529.1	2.4
	กรกฎาคม	62,958.4	35,026.1	34,099.6	850.8	75.7	2.4
	สิงหาคม	63,001.2	34,937.8	34,146.9	736.8	54.0	2.1
	กันยายน	63,044.1	33,429.7	32,117.9	1,123.3	188.5	3.4
	ตุลาคม	63,087.2	33,126.8	31,915.2	1,057.6	153.9	3.2
	พฤศจิกายน	63,130.4	34,157.9	33,194.2	819.2	144.4	2.4
	ธันวาคม	63,173.8	34,881.7	34,163.8	609.3	108.6	1.7

ตาราง 8 (ต่อ)

							หน่วย : พันคน
ปี	เดือน	ประชากร รวม	กำลังแรงงาน รวม	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้รอฤดูกาล	อัตราการ ว่างงาน
2545	มกราคม	63,217.4	33,735.3	31,827.6	1,406.3	501.4	4.2
	กุมภาพันธ์	63,261.2	33,486.1	31,873.2	934.9	677.9	2.8
	มีนาคม	63,305.1	33,124.3	31,453.2	901.5	769.5	2.7
	เมษายน	63,349.2	33,881.7	31,935.2	1,248.1	698.4	3.7
	พฤษภาคม	63,393.4	33,960.3	31,976.0	1,003.5	980.7	3.0
	มิถุนายน	63,437.8	34,147.9	33,248.7	641.0	258.1	1.9
	กรกฎาคม	63,482.3	35,142.2	34,484.5	597.7	60.1	1.7
	สิงหาคม	63,526.9	35,097.2	34,392.8	614.3	90.1	1.8
	กันยายน	63,571.6	34,514.6	33,703.8	675.0	135.8	2.0
	ตุลาคม	63,616.2	34,085.8	33,064.5	887.3	134.1	2.6
	พฤศจิกายน	63,660.9	34,440.1	33,746.9	512.5	180.7	1.5
ธันวาคม	63,705.6	35,114.5	34,802.9	488.3	23.3	1.4	
2546	มกราคม	63,750.3	34,156.0	32,705.9	1,153.6	296.5	3.4
	กุมภาพันธ์	63,795.0	33,964.2	32,814.4	781.2	368.6	2.3
	มีนาคม	63,839.8	34,072.1	32,704.9	996.3	370.8	2.9
	เมษายน	63,884.6	34,755.8	33,231.9	926.7	597.3	2.7
	พฤษภาคม	63,929.3	34,583.4	32,998.0	944.5	640.9	2.7
	มิถุนายน	63,974.1	34,818.0	33,840.8	719.4	257.8	2.1
	กรกฎาคม	64,018.8	35,187.4	34,619.8	489.5	78.2	1.4
	สิงหาคม	64,062.6	35,550.1	34,945.4	548.7	56.1	1.5
	กันยายน	64,106.8	35,083.6	34,333.0	622.6	370.2	1.8
	ตุลาคม	64,176.0	35,051.1	33,643.7	868.8	538.6	2.5
	พฤศจิกายน	64,238.0	35,282.6	34,501.2	540.4	241.0	1.5
ธันวาคม	64,393.1	36,072.4	35,482.3	535.5	54.6	1.5	
2547	มกราคม	64,579.8	34,646.3	32,996.6	1,279.6	370.2	3.7
	กุมภาพันธ์	64,757.5	34,949.7	33,745.7	829.3	374.7	2.4
	มีนาคม	64,935.0	34,786.4	33,521.2	840.7	424.5	2.4
	เมษายน	65,112.7	35,599.7	33,870.0	988.2	741.5	2.8
	พฤษภาคม	65,144.2	35,270.3	33,747.0	917.9	605.4	2.6
	มิถุนายน	65,169.1	35,736.3	34,925.7	733.4	77.2	2.1
	กรกฎาคม	65,185.9	36,501.2	35,970.8	493.0	37.3	1.4
	สิงหาคม	65,197.3	36,647.4	36,097.0	545.9	4.6	1.5
กันยายน	65,208.6	35,670.5	34,604.2	637.8	50.1	1.8	

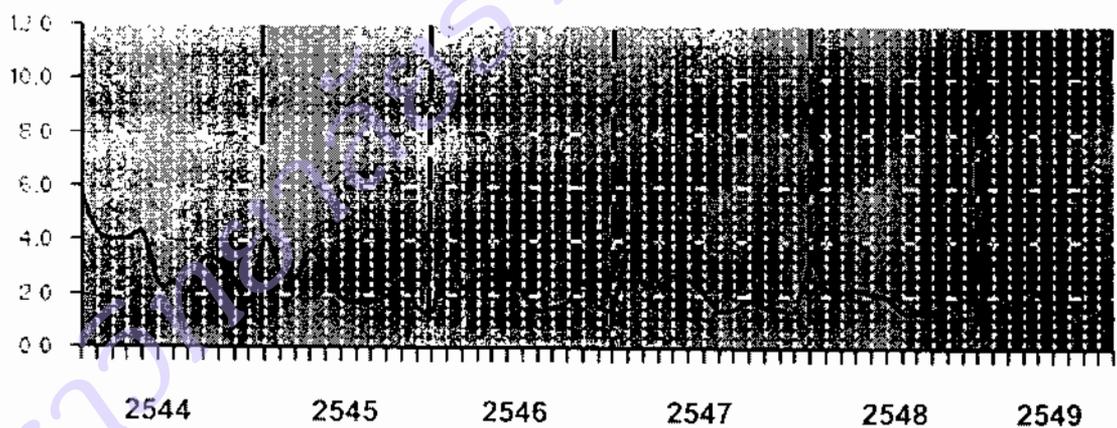
ตาราง 8 (ต่อ)

ปี	เดือน	ประชากร รวม	กำลังแรงงาน รวม	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้รอฤดูกาล	หน่วย . พันคน
							อัตราการ ว่างงาน
2547	ตุลาคม	65,219.9	35,588.9	34,793.0	562.3	233.6	1.6
	พฤศจิกายน	65,231.2	36,427.0	35,808.7	537.1	81.2	1.5
	ธันวาคม	65,242.5	36,602.1	36,014.8	534.9	52.4	1.5
2548	มกราคม	65,253.8	35,109.9	33,633.0	1,152.6	324.3	3.3
	กุมภาพันธ์	65,265.1	35,323.4	34,248.1	808.8	266.5	2.3
	มีนาคม	65,276.4	35,340.1	34,177.9	734.9	427.4	2.1
	เมษายน	65,287.8	35,697.4	34,404.9	788.1	504.4	2.2
	พฤษภาคม	65,299.1	35,755.2	34,461.6	725.1	568.4	2.0
	มิถุนายน	65,310.4	35,875.4	35,047.5	693.6	134.3	1.9
	กรกฎาคม	65,321.7	36,592.8	36,039.5	523.5	29.9	1.4
	สิงหาคม	64,792.9	37,020.1	36,474.5	503.4	42.2	1.4
	กันยายน	64,830.3	36,266.1	35,726.2	471.7	68.2	1.3
	ตุลาคม	64,956.4	35,826.4	35,094.5	633.9	98.0	1.8
	พฤศจิกายน	64,993.3	36,679.6	36,183.9	447.8	48.0	1.2
2549	ธันวาคม	65,025.3	37,111.1	36,550.8	507.4	52.9	1.4
	มกราคม	65,064.1	35,533.8	34,523.2	769.0	241.5	3.3
	กุมภาพันธ์	65,103.3	35,718.9	34,831.8	555.0	332.1	1.6
	มีนาคม	65,142.9	35,643.7	34,649.0	642.6	352.1	1.8
	เมษายน	65,183.0	36,112.6	34,936.9	759.3	416.4	2.1
	พฤษภาคม	65,223.5	36,664.8	35,790.8	508.3	365.8	1.4
	มิถุนายน	65,264.4	36,399.8	35,766.6	560.5	72.7	1.5
	กรกฎาคม	65,305.7	37,208.2	36,743.8	420.6	43.9	1.1
	สิงหาคม	65,341.8	37,266.6	36,681.7	508.6	76.3	1.4
	กันยายน	65,378.3	36,249.9	35,742.1	419.6	88.3	1.2

จากตาราง 8 สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สิ้นปี พ.ศ.2544 จำนวนประชากรรวม 63,173.8 กำลังแรงงาน 34,881.7 ผู้มีงานทำ 34,163.8 ผู้ว่างงาน 609.3 ผู้รอฤดูกาล 108.6 อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.7 สิ้นปี พ.ศ. 2545 จำนวนประชากรรวม 63,705.6 กำลังแรงงาน 35,114.5 ผู้มีงานทำ 34,602.9

ผู้ว่างงาน 488.3 ผู้รอดดูถูก 23.3 อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.4 สิ้นปี พ.ศ.2546 จำนวนประชากรรวม 64,393.1 กำลังแรงงาน 3,072.4 ผู้มีงานทำ 35,482.3 ผู้ว่างงาน 535.5 ผู้รอดดูถูก 54.6 อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.5 สิ้นปี พ.ศ.2547 จำนวนประชากรรวม 65,242.5 กำลังแรงงาน 36,602.1 ผู้มีงานทำ 36,014.8 ผู้ว่างงาน 534.9 ผู้รอดดูถูก 52.4 อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.8 สิ้นปี พ.ศ.2548 จำนวนประชากรรวม 65,025.3 กำลังแรงงาน 37,111.1 ผู้มีงานทำ 36,550.8 ผู้ว่างงาน 507.4 ผู้รอดดูถูก 52.9 อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.4 และ พ.ศ. 2549 สิ้นเดือนกันยายน จำนวนประชากรรวม 65,378.3 กำลังแรงงาน 36,249.9 ผู้มีงานทำ 35,742.1 ผู้ว่างงาน 419.6 ผู้รอดดูถูก 88.3 อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.2 จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าอัตราเฉลี่ยของประชากรที่ว่างงานมีจำนวนลดน้อยลง สามารถแสดงเป็นรูปภาพได้ดังนี้

ภาพ 8 ภาวะการทำงานของประชากร ปี 2544 – 2549

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2549, หน้า 1-10) ได้สรุปผลที่สำคัญของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ครึ่งปีแรก 2549 ดังนี้

2.1 ประชากรและโครงสร้างกำลังแรงงาน

ผลการสำรวจในครึ่งปีแรก 2549 พบว่า มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ 65.16 ล้านคนเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานประมาณ 36.01 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.3 ของประชากรรวม ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 14.32 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.0 สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีมีจำนวน 14.83 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.7 ดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน และกำลังแรงงาน

สถานภาพแรงงาน	2549						เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ครึ่งปี
ประชากรรวม	65.06	65.10	65.14	65.18	65.22	65.26	65.16
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	50.21	50.26	50.31	50.35	50.40	50.45	50.33
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	35.53	35.72	35.64	36.11	36.66	36.40	36.01
ผู้มีงานทำ	34.52	34.83	34.65	34.94	35.79	35.77	35.08
ผู้ว่างงาน	0.77	0.56	0.64	0.76	0.50	0.56	0.63
ผู้ที่รอฤดูกาล	0.24	0.33	0.35	0.41	0.37	0.07	0.30
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	14.68	14.54	14.67	14.24	13.74	14.05	14.32
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	14.85	14.84	14.83	14.83	14.82	14.81	14.83
อัตราการว่างงาน*	2.2	1.6	1.8	2.1	1.4	1.5	1.8

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

สำหรับกลุ่มผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน แยกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้มีงานทำ จำนวน 35.08 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 97.4 ของกำลังแรงงานทั้งหมด
2. ผู้ว่างงาน หมายถึง ผู้ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงาน มีจำนวน 6.3 แสนคน หรือคิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ 1.8
3. ผู้ที่รอฤดูกาล หมายถึง ผู้ที่ไม่ได้ทำงานและไม่พร้อมที่จะทำงาน เนื่องจากจะรอทำงานในฤดูกาลต่อไป มีจำนวน 3.0 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 0.8

2.2 กภาวะการมีงานทำของประชากร

จำนวนของผู้มีงานทำครึ่งปีแรก มีประมาณทั้งสิ้น 35.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 97.5 ของกำลังแรงงานรวม ถ้าพิจารณาถึงผู้มีงานทำเหล่านี้ในลักษณะที่น่าสนใจและกิจกรรมต่าง ๆ อาจสรุปในภาพรวมได้ดังนี้

1. ประเภทอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาลักษณะของการประกอบกิจกรรมของผู้มีงานทำ ตามประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ เฉลี่ยครึ่งปี พบว่า มีจำนวนผู้มีงานทำ 35.1 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรม ประมาณ 12.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ของจำนวนผู้มีงาน

ทำทั้งสิ้น ส่วนผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรกรรมมีประมาณ 22.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ในจำนวนนี้เป็นผู้มีงานทำในหมวดการผลิตมากที่สุด ประมาณ 6.0 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 17.0 การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ และของใช้ส่วนบุคคลและครัวเรือนประมาณ 5.7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 15.9 การก่อสร้างประมาณ 2.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 6.7 การโรงแรมและภัตตาคารประมาณ 2.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 6.6 ที่เหลืออยู่ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	2549						เฉลี่ย ครึ่งปี
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
	หน่วย : พันคน						
ยอดรวม	34,523.2	34,831.8	37,649.0	34,936.9	35,790.8	35,766.6	35,083.0
1. สาขาเกษตรกรรม	12,603.8	12,106.7	11,750.6	12,062.0	13,691.4	14,503.4	12,786.3
2. สาขานอก เกษตรกรรม	21,919.5	22,725.1	22,898.5	22,875.0	22,099.3	21,263.1	22,296.7
2.1 การผลิต	6,129.9	5,967.7	5,956.8	6,359.5	5,992.1	5,422.1	5,971.3
2.2 การก่อสร้าง	1,980.1	2,550.8	2,641.1	2,607.0	2,311.2	1,926.9	2,336.2
2.3 การขายส่ง การขายปลีก	5,578.3	5,644.4	5,759.4	5,647.1	5,314.8	5,463.3	5,567.9
2.4 โรงแรม และ ภัตตาคาร	2,248.7	2,287.6	2,341.4	2,334.5	2,292.6	2,324.3	2,304.8
2.5 อื่น ๆ*	5,982.5	6,274.6	6,199.9	5,926.9	6,188.7	6,126.5	6,116.5
	หน่วย : ร้อยละ						
ยอดรวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1 สาขาเกษตรกรรม	36.5	34.8	33.9	34.5	38.3	40.6	36.4
2. สาขานอก เกษตรกรรม	63.5	65.2	66.1	65.5	61.7	59.4	63.6
2.1 การผลิต	17.8	17.1	17.2	18.2	16.7	15.2	17.0
2.2 การก่อสร้าง	5.7	7.3	7.6	7.5	6.5	5.4	6.7
2.3 การขายส่ง การขายปลีก	16.2	16.2	16.6	16.2	14.8	15.3	15.9
2.4 โรงแรม และ ภัตตาคาร	6.5	6.6	6.8	6.7	6.4	6.5	6.6
2.5 อื่น ๆ*	17.3	18.0	17.9	17.0	17.3	17.1	17.4

หมายเหตุ : * หมายถึง รวมการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา การเป็นตัวกลางทางการเงินการบริการ สุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การบริการชุมชน สังคม และส่วนบุคคลลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล องค์กรระหว่างประเทศ และไม่ทราบ

2. ลักษณะของอาชีพ

อาชีพที่สำคัญของประชากรที่มีงานทำในรอบปีเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยครึ่งปี พบว่า ผู้มีงานทำประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด (รวมชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ ป่าไม้) มีประมาณร้อยละ 31.8 รองลงมาคือพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด มีประมาณร้อยละ 14.4 อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายมีประมาณร้อยละ 12.6 ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือมีประมาณร้อยละ 12.3 ส่วนที่เหลือกระจายอยู่ในอาชีพต่าง ๆ

เมื่อเปรียบเทียบอาชีพของผู้มีงานทำระหว่างมกราคมถึงมิถุนายน พบว่า ผู้มีงานทำที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีจำนวนน้อย ซึ่งเป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเกษตร คาดว่า จะมีจำนวนมากขึ้นในช่วงฤดูการเกษตรและเกี่ยวเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ในทำนองเดียวกัน ผู้มีงานทำที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาดจะมีจำนวนลดลงในช่วงฤดูการเกษตร เนื่องจากผู้มีงานทำในกลุ่มนี้เคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคเกษตรกรรม ซึ่งจะทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนของอาชีพเหล่านี้ตามฤดูกาล ส่วนอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ดังตาราง 11

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	2549						เฉลี่ย ครึ่งปี
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
	หน่วย : พันคน						
ยอดรวม	34,523.2	34,831.8	34,649.0	34,936.9	35,790.8	35,766.6	35,083.0
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการอาวุโส	2,577.8	2,576.8	2,592.3	2,618.3	2,490.3	2,498.8	2,559.1
2. ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ	1,458.2	1,381.2	1,485.0	1,376.8	1,423.2	1,497.7	1,437.0
3. ผู้ประกอบวิชาชีพช่าง เทคนิคสาขาวิชาต่าง ๆ	1,489.4	1,583.4	1,587.9	1,529.5	1,617.1	1,457.4	1,544.1
4. เสมียน	1,380.9	1,310.2	1,365.3	1,374.2	1,367.8	1,289.0	1,347.9
5. พนักงานบริการและ พนักงานในร้านค้า	4,955.0	5,060.5	5,119.3	5,154.5	5,060.0	4,950.4	5,049.9
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือใน ด้านการเกษตร	10,790.9	10,212.8	10,013.7	10,526.0	12,203.1	13,282.1	11,171.4
7. ผู้ปฏิบัติงานด้าน ความสามารถทางฝีมือ	3,996.5	4,730.9	4,532.9	4,552.9	4,395.7	3,716.1	4,320.8
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและ เครื่องจักรฯ	3,228.1	3,123.6	3,244.1	338.4	3,142.4	3,093.2	3,195.0
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขาย	4,593.2	4,812.6	4,647.7	4,413.3	4,047.8	3,920.7	4,405.9
10. อาชีพซึ่งมิได้จำแนกไว้ ในหมวดอื่น	53.1	39.8	61.0	53.2	43.4	61.3	52.0

ตาราง 11 (ต่อ)

อาชีพ	2549						เฉลี่ย ครึ่งปี
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
ยอดรวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการอาวุโส	7.5	7.4	7.5	7.5	7.0	7.0	7.3
2. ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ	4.2	4.0	4.3	3.9	4.0	4.2	4.1
3. ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง เทคนิคสาขาวิชาต่าง ๆ	4.3	4.5	4.6	4.4	4.5	4.1	4.4
4. เสมียน	4.0	3.8	3.9	3.9	3.8	3.6	3.8
5. พนักงานบริการและ พนักงานในร้านค้า	14.4	14.5	14.8	14.8	14.1	13.8	14.4
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือใน ด้านการเกษตร	31.3	29.3	28.9	30.1	34.1	37.1	31.8
7. ผู้ปฏิบัติงานด้าน ความสามารถทางฝีมือ	11.6	13.6	13.1	13.0	12.3	10.4	12.3
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและ เครื่องจักรฯ	9.4	9.0	9.4	9.6	8.8	8.6	9.1
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขาย	13.3	13.8	13.4	12.6	11.3	11.0	12.6
10. อาชีพซึ่งมิได้จำแนกไว้ ในหมวดอื่น	0.2	0.1	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

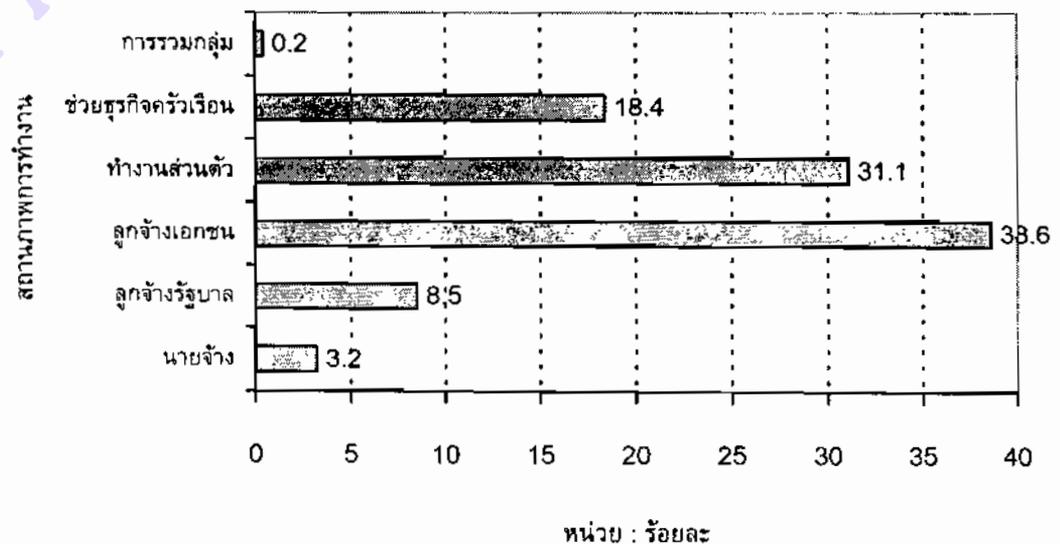
3. สถานภาพการทำงาน

เมื่อพิจารณาในแต่ละเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงมิถุนายน พบว่า ผู้มีงานทำยังคงมีสถานภาพเป็นลูกจ้างเอกชนมากที่สุด และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้มีงานทำมีสถานภาพเป็นผู้ช่วยธุรกิจ ทำงานให้ครอบครัวโดยมิได้รับค่าจ้าง มีจำนวนน้อยเนื่องจากเป็นช่วงนอกฤดูการเกษตร คาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูการเกษตร เนื่องจากผู้มีงานทำในกลุ่มนี้โดยเฉพาะครัวเรือนเกษตร แรงงานส่วนนี้จะกลับมาช่วยครัวเรือนทำการเกษตร และเมื่อถึงฤดูแล้ง แรงงานส่วนนี้จะกลับไปทำงานเป็นลูกจ้าง ดังตาราง 12

ตาราง 12 จำนวนของผู้มีงานทำ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน	2549						เฉลี่ย ครั้งปี
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
	หน่วย : พันคน						
ยอดรวม	34,523.2	34,831.8	34,649.0	34,936.9	35,790.8	35,766.6	35,083.0
1. นายจ้าง	1,119.0	1,138.1	1,062.2	1,194.2	1,081.6	1,079.4	1,112.4
2. ลูกจ้างรัฐบาล	2,915.8	3,068.5	3,065.2	2,864.1	3,052.3	3,003.0	2,994.8
3. ลูกจ้างเอกชน	13,705.1	13,867.7	13,712.4	13,928.3	13,534.2	12,512.7	13,543.4
4. ทำงานส่วนตัว	10,535.5	10,828.6	10,764.9	10,639.3	11,132.2	11,634.7	10,922.5
5. ช่วยธุรกิจใน ครัวเรือน	6,168.8	5,830.6	5,987.8	6,240.0	6,928.0	7,495.1	6,441.7
6. การรวมกลุ่ม	79.0	98.2	56.6	71.0	62.4	41.6	68.1

สถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยครั้งปี พบว่าผู้มีงานทำมีสถานภาพเป็นลูกจ้างเอกชนมากที่สุด คือ ร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ มีสถานภาพเป็นผู้มีงานส่วนตัว ร้อยละ 31.1 ช่วยธุรกิจในครัวเรือน ร้อยละ 18.4 ลูกจ้างรัฐบาล ร้อยละ 8.5 นายจ้าง ร้อยละ 3.2 และการรวมกลุ่มร้อยละ 0.2 สามารถแสดงเป็นภาพ 9 ดังนี้

ภาพ 9 ร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน
ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

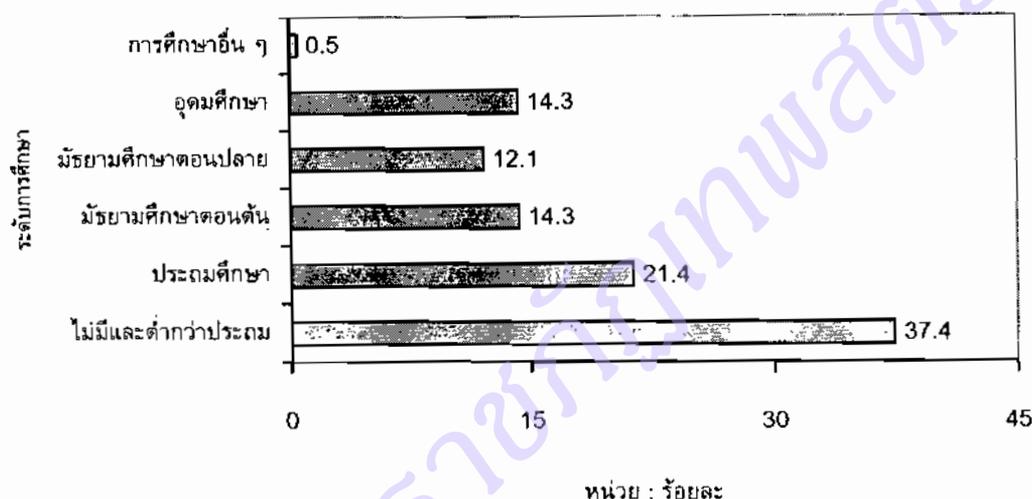
4. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของผู้มีงานทำเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยครึ่งปี พบว่า ผู้มีงานทำสำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 21.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับอุดมศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 14.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 12.1 การศึกษาอื่น ๆ ร้อยละ 0.5 สามารถแสดงได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ	2549						เฉลี่ยครึ่งปี
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
	หน่วย : พันคน						
ยอดรวม	34,523.2	34,831.8	34,649.0	34,936.9	35,790.8	35,766.6	35,083.0
1. ไม่มีและต่ำกว่าประถมศึกษา	13,010.4	12,889.6	13,127.1	12,770.5	13,349.2	13,450.5	13,099.5
2. ประถมศึกษา	7,323.7	7,764.6	7,359.4	7,253.4	7,642.6	7,755.6	7,516.5
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	4,850.5	5,081.5	4,729.2	5,449.9	5,072.5	4,980.0	5,027.3
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,108.4	4,099.4	4,157.9	4,289.1	4,454.1	4,302.8	4,235.3
5. อุดมศึกษา	5,100.7	4,879.2	5,103.4	4,954.8	5,031.7	5,034.3	5,017.3
6. อื่น ๆ	129.7	117.5	172.0	219.3	240.7	243.4	187.1
	หน่วย : ร้อยละ						
ยอดรวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1. ไม่มีและต่ำกว่าประถมศึกษา	37.7	37.0	37.9	36.6	37.3	37.6	37.4
2. ประถมศึกษา	21.2	22.3	21.2	20.8	21.4	21.7	21.4
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	14.0	14.6	13.6	15.6	14.2	13.9	14.3
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	11.9	11.8	12.0	12.3	12.4	12.0	12.1
5. อุดมศึกษา	14.8	14.0	14.7	14.2	14.1	14.1	14.3
6. อื่น ๆ	0.4	0.3	0.5	0.6	0.7	0.7	0.5

จากตาราง 13 สามารถสร้างเป็นรูปอัตราร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตาม การศึกษาที่สำเร็จ ได้ดังนี้

ภาพ 10 ร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามการศึกษาที่สำเร็จ

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

2.3 ภาวะการว่างงาน

จากผลการสำรวจครึ่งปีแรก พบว่า มีจำนวนผู้ว่างงาน 6.3 แสนคน เมื่อพิจารณาในแต่ละเดือน พบว่า เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน มีจำนวนผู้ว่างมาก เนื่องจากเป็นช่วงฤดูแล้ง นอกฤดูการเกษตร ประกอบกับมีจำนวนของแรงงานที่จบการศึกษาใหม่ และจำนวนผู้ว่างงานจะเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน และจะลดลงต่อเนื่องในครึ่งปีหลัง ทั้งนี้เนื่องจากมีแรงงานที่จบการศึกษาใหม่จะเคลื่อนย้ายออกนอกกำลังแรงงาน เพื่อศึกษาต่อเมื่อเปิดภาคเรียนปีการศึกษาใหม่ ในเดือนพฤษภาคม ในขณะที่เดียวกันผู้ว่างงานส่วนหนึ่งจะกลับไปทำงาน เมื่อถึงฤดูการเกษตรและการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงธันวาคมของทุกปี

ตาราง 14 อัตราการว่างงาน จำแนกเป็นรายภาค

ภาค	2549						เฉลี่ย ครึ่งปี
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
ยอดรวม	0.77	0.56	0.64	0.76	0.50	0.56	0.63
กรุงเทพมหานคร	0.06	0.06	0.06	0.07	0.08	0.09	0.07

หน่วย : ล้านคน

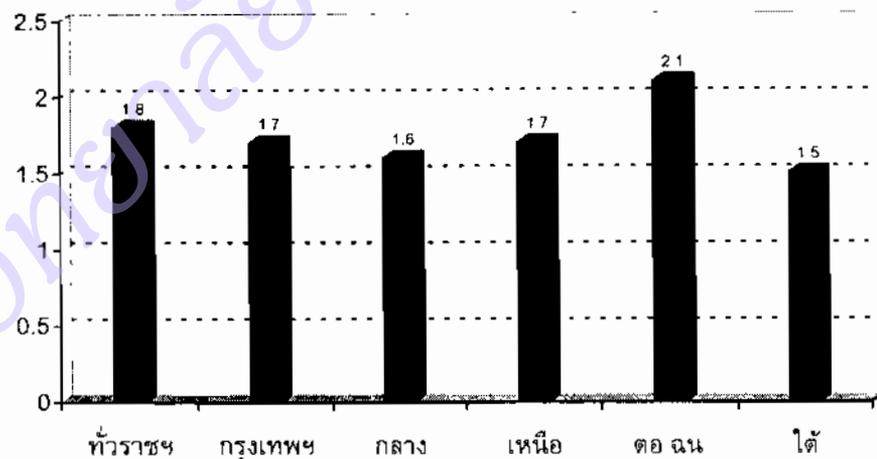
ตาราง 14 (ต่อ)

ภาค	2549						เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ครึ่งปี
กลาง	0.16	0.14	0.11	0.19	0.12	0.16	0.15
เหนือ	0.19	0.10	0.08	0.13	0.08	0.08	0.11
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.27	0.21	0.33	0.31	0.13	0.15	0.23
ใต้	0.09	0.05	0.06	0.06	0.09	0.08	0.07

หน่วย : ล้านคน

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

จากตาราง 14 สามารถแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพ 11 อัตราว่างงานจำแนกเป็นรายภาค

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานเป็นรายภาค ครึ่งปีแรก พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุด ร้อยละ 2.1 กรุงเทพมหานครและภาคเหนือมีอัตราการว่างงานเท่ากัน ร้อยละ 1.7 ภาคกลาง ร้อยละ 1.6 และภาคใต้ ร้อยละ 1.5 เห็นได้ว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีอัตราการว่างงานสูง ทั้งนี้เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงนอกฤดูการเกษตร คาดว่าในครึ่งปีหลังเข้าสู่ฤดูการเกษตรและเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร อัตราการว่างงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะลดลง เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศจะกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. อุตสาหกรรมที่เคยทำมาก่อน

เมื่อพิจารณาผู้ว่างงานจากประสบการณ์การทำงานตามอุตสาหกรรมที่เคยทำจากค่าเฉลี่ยครึ่งปี พบว่า ในจำนวนผู้ว่างงานทั้งหมด 6.3 แสนคน เป็นผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนมากที่สุดประมาณ 4.2 แสนคน ในจำนวนนี้ เป็นผู้ว่างงานที่มาจากภาคเกษตรกรรมประมาณ 1.3 แสนคน และนอกภาคเกษตรกรรมประมาณ 2.9 แสนคน โดยเป็นผู้ว่างงานที่เคยทำงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิตมากที่สุด ประมาณ 9.3 หมื่นคน การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ และของใช้ส่วนบุคคลและครัวเรือน ประมาณ 6.8 หมื่นคน การก่อสร้าง ประมาณ 5.2 หมื่นคน การโรงแรมและภัตตาคาร ประมาณ 1.8 หมื่นคน ที่เหลือกระจายอยู่ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ สำหรับผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนมีประมาณ 2.1 แสนคน

2. ระดับการศึกษา

เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของผู้ว่างงานจำนวน 6.3 แสนคน จากค่าเฉลี่ยครึ่งปี พบว่า ผู้ว่างงานสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด ประมาณ 1.6 แสนคน รองลงมาเป็นกลุ่มผู้ว่างงานที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ประมาณ 1.4 แสนคน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณ 1.3 แสนคน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประมาณ 1.1 แสนคน และผู้ไม่มีการศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษา ประมาณ 9 หมื่นคน ดังรายละเอียดในตาราง 15

ตาราง 15 จำนวนผู้ว่างงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ	2549						เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ครึ่งปี
ยอดรวม	0.77	0.56	0.64	0.76	0.50	0.56	0.63
1. ไม่มีและต่ำกว่าประถมศึกษา	0.13	0.09	0.10	0.12	0.05	0.06	0.09
2. ประถมศึกษา	0.20	0.14	0.15	0.16	0.08	0.11	0.14
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	0.17	0.11	0.13	0.13	0.11	0.12	0.13
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	0.14	0.10	0.12	0.14	0.07	0.10	0.11
5. อุดมศึกษา	0.13	0.12	0.14	0.21	0.19	0.17	0.16
6. อื่น ๆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

2.4 การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของแรงงาน 2547-2549

การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลง ของกำลังแรงงานในช่วงปี 2547-2549 โดยจะพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลเฉลี่ยครึ่งปี โดยนำข้อมูลการสำรวจของปี 2547-2549 มาทำการหาค่าเฉลี่ยครึ่งปี เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของกำลังแรงงานตามลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้ดังนี้

1. ประชากรและโครงสร้างของกำลังแรงงาน

จากผลการสำรวจ ครึ่งปีแรก 2547-2549 เมื่อนำโครงสร้างของกำลังแรงงานมาพิจารณาเปรียบเทียบ พบว่า ในปี 2547 มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 65.0 ล้านคน ปี 2548 ประมาณ 35.2 35.5 และ 36.0 ล้านคน ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน อายุ 15 ปี ประมาณ 14.0 14.1 และ 14.3 ล้านคน ส่วนผู้ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี มีประมาณ 15.8 15.7 และ 14.8 ล้านคน และเมื่อนำผู้อยู่ในกำลังแรงงานมาพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศ พบว่า มีสัดส่วนผู้อยู่ในกำลังแรงงานต่อประชากรรวม ดังนี้ ปี 2547 มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 54.1 ปี 2548 ประมาณร้อยละ 54.4 และปี 2549 ประมาณร้อยละ 55.3 สามารถแสดงเป็นตาราง 16 ดังนี้

ตาราง 16 จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน และกำลังแรงงาน

สถานภาพแรงงาน	2547		2548		2549
	ครึ่งปี	ครึ่งปี	ครึ่งปี	ครึ่งปี	ครึ่งปี
	แรก	หลัง	แรก	หลัง	แรก
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	15.76	15.74	15.71	15.00	14.83
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	49.19	36.24	49.57	36.58	50.33
ประชากรรวม	64.95	65.21	65.28	64.99	65.16
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	36.16	36.16	35.52	36.53	36.01
ผู้มีงานทำ	33.80	35.61	34.33	36.01	35.08
ผู้ว่างงาน	0.93	0.55	0.82	0.51	0.63
ผู้ที่รอฤดูกาล	0.43	0.08	0.37	0.06	0.30
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	14.03	13.23	14.05	13.40	14.32
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	71.5	73.3	71.7	73.2	71.6
อัตราการว่างงาน*	2.6	1.5	2.3	1.4	1.8

$$\text{หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$$

แต่เมื่อพิจารณาถึงอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน พบว่า ปี 2547 มีประมาณร้อยละ 71.5 ปี 2548 ประมาณร้อยละ 71.7 และปี 2549 ประมาณร้อยละ 71.6

สัดส่วนของกำลังแรงงานต่อประชากรในครึ่งปีแรก 2547-2549 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ประชากรเข้าสู่กำลังแรงงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันสัดส่วนของการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานในปี 2548 เพิ่มขึ้นจากปี 2547 และจะลดลงเล็กน้อยในปี 2549

2. ความเปลี่ยนแปลงของภาวะการมีงานทำ

จากผลการสำรวจ ครึ่งปีแรก 2547-2549 พบว่า ภาวะการมีงานทำของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคลี่คลายของปัญหาภาวะเศรษฐกิจได้อย่างหนึ่ง โดย ปี 2547 มีผู้ที่มีการมีงานทำเฉลี่ยประมาณ 33.8 ล้านคน ปี 2548 ประมาณ 34.3 ล้านคน และปี 2549 ประมาณ 35.1 ล้านคน สามารถแสดงดังตาราง 17 ดังนี้

ตาราง 17 แนวโน้มจำนวนของผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	2547		2548		2549
	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ครึ่งปีแรก
	หน่วย : พันคน				
ยอดรวม	33,801.1	35,611.1	34,328.8	36,011.6	35,083.0
1. สาขาเกษตรกรรม	11,983.3	14,742.6	11,686.2	14,846.4	12,786.3
2. สาขานอก เกษตรกรรม	21,817.8	20,868.6	22,642.6	21,165.1	22,296.7
2.1 การผลิต	5,884.8	5,566.7	6,040.3	5,672.1	5,971.3
2.2 การก่อสร้าง	2,270.4	1,873.1	2,384.1	1,839.5	2,336.2
2.3 การขายส่ง การขายปลีก	5,581.7	5,414.9	5,714.7	5,319.3	5,567.9
2.4 โรงแรม และภัตตาคาร	2,298.1	2,241.7	2,419.5	2,300.5	2,304.8
2.5 อื่น ๆ*	5,782.7	5,772.2	6,083.9	6,033.7	6,116.5

หมายเหตุ : * หมายถึง รวมการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา การเป็นตัวกลางทางการเงินการบริการ สุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การบริการชุมชน สังคม และส่วนบุคคลลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล องค์กรระหว่างประเทศ และไมทราบ

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้มีงานทำตามอุตสาหกรรม พบว่ามีผู้มีงานทำจะทำงานนอกภาคเกษตรมากที่สุด โดยผู้มีงานทำกลุ่มนี้ จะทำงานสาขาการผลิตมากที่สุด รองลงมาคือสาขาการขนส่ง ขยายปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้ สำหรับผู้มีงานทำที่ทำงานภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงในปี 2548 คาดว่า เกิดจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ เช่น อุตสาหกรรมการผลิต การส่งออก ทำให้แรงงานภาคเกษตรกรรมเคลื่อนย้ายเพื่อทำงานอื่น ๆ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ปี 2549 ผู้มีงานทำที่ทำงานภาคเกษตรกรรมเริ่มมีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันผู้ที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมเริ่มมีจำนวนลดลง สะท้อนให้เห็นว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว โดยเห็นได้ชัดเจนในอุตสาหกรรมการผลิตที่มีจำนวนลดลงมากที่สุด ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาวะราคาน้ำมันแพง ประกอบกับในปี 2549 เข้าสู่ฤดูฝนเร็ว มีปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาพอเพียงกับการเกษตร และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยจึงทำให้แรงงานกลับสู่ภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น

3. ความเปลี่ยนแปลงของภาวะการว่างงาน

จากข้อมูลการสำรวจในครึ่งปีแรก 2547-2549 พบว่า จำนวนผู้ว่างงานปี 2547 มีประมาณ 9.3 แสนคน ปี 2548 ประมาณ 8.2 แสนคน และปี 2549 ประมาณ 6.3 แสนคน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาการว่างงานของประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี สามารถแสดงเป็นตาราง 18 ดังนี้

ตาราง 18 จำนวนผู้ว่างงาน จำแนกเป็นรายภาค

ภาค	2547		2548		2549
	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ครึ่งปีแรก
	หน่วย : ล้านคน				
ยอดรวม	0.93	0.55	0.82	0.51	0.63
กรุงเทพมหานคร	0.11	0.09	0.09	0.07	0.07
กลาง	0.14	0.12	0.14	0.13	0.15
เหนือ	0.19	0.11	0.16	0.11	0.11
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.40	0.16	0.35	0.14	0.23
ใต้	0.10	0.08	0.08	0.07	0.07

ตาราง 18 (ต่อ)

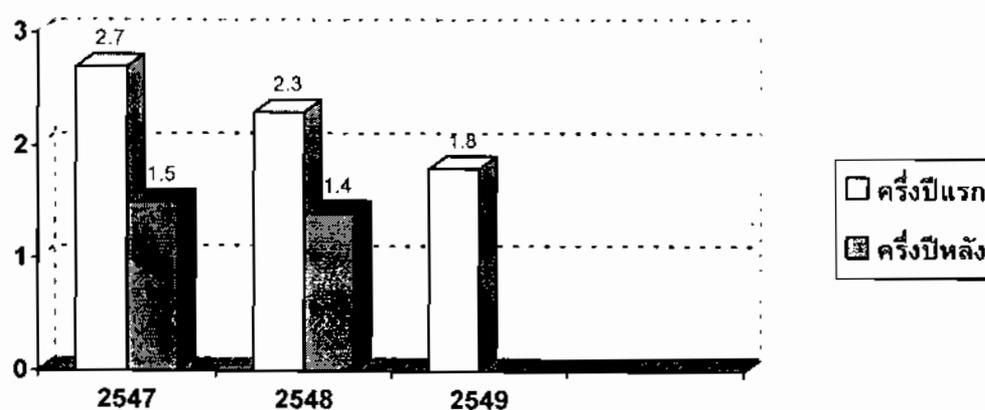
ภาค	2547		2548		2549
	ครั้งแรก	ครั้งปีหลัง	ครั้งแรก	ครั้งปีหลัง	ครั้งแรก
ยอดรวม	2.7	1.5	1.4	1.4	1.8
กรุงเทพมหานคร	2.3	1.9	1.7	1.7	1.7
กลาง	1.7	1.4	1.4	1.4	1.6
เหนือ	2.8	1.6	1.6	1.6	1.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.7	1.4	1.2	1.2	2.1
ใต้	2.1	1.7	1.5	1.5	1.5

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานเป็นรายภาคตั้งแต่ปี 2547-2549 ในครั้งแรกพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการว่างงานมากที่สุด ร้อยละ 3.7 3.1 และ 2.1 รองลงมาคือภาคเหนือ ร้อยละ 2.8 2.4 และ 1.7 กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 2.3 1.9 และ 1.7 ภาคใต้ ร้อยละ 2.1 1.8 และ 1.5 และภาคกลาง ร้อยละ 1.7 1.6 และ 1.6 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าอัตราการว่างงานมีแนวโน้มลดลงในทุกภาค และทุกปีอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งให้เห็นว่าเศรษฐกิจภายในประเทศเริ่มปรับตัวดีขึ้นซึ่งสามารถแสดงเป็นรูปภาพได้ดังนี้

หน่วย : ร้อยละ

ภาพ 12 อัตราการว่างงาน

ที่มา : (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549, ธันวาคม 3)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. ความหมายคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 17) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้มีหรือเกิดขึ้นในตัวบุคคล ได้แก่ เป็นพลเมืองดีของชาติ มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นคนดี มีปัญญา หรือเป็นคนเก่ง และมีความสุขอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย

กรมวิชาการ (2543, หน้า 8-9) กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึงคุณลักษณะที่ชี้ให้เห็นลักษณะประจำตัวของบุคคลที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ของตน และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนางาน

สุชาติ เปาวิมาน (2545, หน้า 6) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึงคุณลักษณะที่สร้างสมอยู่ในบุคคลทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม โดยหมายรวมถึง คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ด้านลักษณะในการประกอบอาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์

ปราณี รามสูตร, นิภา พงศ์วิรัตน์ และสมเจตน์ จิรายุกุล (2547, หน้า 9) ได้จัดทำรายงานการวิจัยการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2546-2547 และได้ให้ความหมาย คุณลักษณะของบัณฑิต ว่า คุณลักษณะคือความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 3 ด้านได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ประกอบด้วยความรู้ทางวิชาการ คุณภาพของผลงาน การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ความสามารถในการบริหารระบบงาน/คน และทักษะการทำงานเป็นทีม ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จมีคุณภาพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการสื่อสาร/แสดงความคิดเห็น/แสดงออกต่อเพื่อนร่วมงาน 2) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความขยัน อดทน สู้งาน ความสนใจใฝ่หา นำความรู้ไปประยุกต์ใช้และเป็นประชาธิปไตย และ 3) ด้านคุณธรรม ประกอบด้วย การปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา ความมีน้ำใจ ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความมีวินัย

จากที่นักวิชาการได้กล่าวมา สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะที่ต้องการให้เกิดกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทั้งในด้านพฤติกรรม จิตใจ อารมณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษ และบุคลิกภาพ จนทำให้บุคคลผู้นั้นพัฒนาตนให้เป็นที่ต้องการ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

จรัส สุวรรณเวลา (2540, อุดมศึกษาไทย) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการไว้ดังนี้ ความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติม และคงความเป็นนักวิชาการไว้ตลอดเวลา ทั้งนี้ต้องวิสัยใฝ่รู้กำกับอยู่ด้วย จึงจะสามารถเป็นนักวิชาการได้ ในสภาพที่วิทยาการก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถทางภาษาวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือสำคัญในการเป็นนักวิชาการ นอกจากนี้นักวิชาการยังมีจรรยาบรรณ หรือศิลปะของนักวิชาการอันพึงรักษา ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ไม่กล่าวเท็จ ไม่เอาสมบัติของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นของตนเองและใช้วิชาการในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ไม่ใช่ก่อให้เกิดโทษหรืออันตรายต่อสังคมและต่อตนเอง

นุชฤดี รุยใหม่ (2550, กรกฎาคม 14) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาโฆษณาที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการด้านโฆษณาด้านวิชาการ โดยการศึกษาจากผู้บริหารฝ่ายบริหารงานบุคคลจากบริษัทตัวแทนโฆษณา จำนวน 115 บริษัท ความต้องการของหน่วยงานกับคุณค่าของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยด้านวิชาการได้มีการศึกษาใน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา ประสบการณ์ในการทำงาน 2) ความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ 3) ความรู้ในหลายด้าน 4) ความมีปฏิภาณไหวพริบ 5) ความสามารถในการนำเสนอ 6) ความสามารถในการวิเคราะห์และการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล พบว่า การไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล 7) ความสามารถในการนำเสนอ และ 8) ความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ถือเป็นอันดับต้น ตามลำดับ แต่ความสามารถจริงที่สำรวจพบกลับอยู่เพียงแค่ระดับดี มีเพียงแต่ความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา ประสบการณ์พิเศษ และความรู้ในหลายด้าน กลับมีความประสงค์ในระดับลดลงมา

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2547, หน้า 21) ได้สรุปบัณฑิตสาขาการบัญชี คือ ผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพบัญชี หรือให้บริการด้านบัญชีแก่นายจ้าง ลูกค้า ประชาชน ผู้ลงทุนในประเทศและต่างประเทศ โดยต้องสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานและคุณภาพในการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ให้เป็นที่เชื่อถือต่อสาธารณะชนและเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชี จึงควรมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ 1) ความรู้ทั่วไป ประกอบด้วย ความรู้ด้านสังคม ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ความรู้ด้านการเมือง และความรู้ด้านวัฒนธรรม 2) ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ

วิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านการเงิน ความรู้ด้านการจัดการ ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ด้านภาษีอากร 3) ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และความรู้ทางระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 4) ความรู้ในวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ด้านบัญชีการเงิน ความรู้ด้านบัญชีบริหาร ความรู้ด้านการสอบบัญชี และความรู้ด้านการตรวจสอบภายใน

โปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ (2547, หน้า 13) ได้วิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ตามความต้องการของตลาดแรงงานในด้านวิชาการ ตามแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อบัณฑิตของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และแนวทางการปฏิบัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดรูปแบบของบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่าจะต้องมีความรู้ด้านวิชาการ ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล บัณฑิตต้องเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง ทันสมัย และมองการณ์ไกล มองเห็นความเชื่อมโยงของสาระ ความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ประเทศและโลก และระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนติดตามข่าวสารในทุกด้านอยู่เสมอและทันทั่วทั้ง 2) ความกล้าหาญทางวิชาการ บัณฑิตต้องมีความกล้าในการชี้นำทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ถึงปัญหาและสภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น แก่ชุมชน ประเทศ และโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ 3) สติปัญญาและความคิด บัณฑิตต้องมีความคิดสร้างสรรค์เป็นอิสระ มีเหตุผล เป็นระบบ และมีทักษะในการใช้วิจารณญาณในการแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลองค์ความรู้และเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความรู้ที่เพียงพอและลึกซึ้ง บัณฑิตต้องมีองค์ความรู้ในสาขาอาชีพอย่างเพียงพอ และลึกซึ้งทั้งความรู้ในทางทฤษฎี และปฏิบัติในเชิงเนื้อหาสาระ และการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในสถานประกอบการและชุมชนได้ รวมทั้งพัฒนาทักษะการใฝ่รู้ที่จะพัฒนางานของตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น บัณฑิตต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและสามารถพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสม 6) กระบวนการเรียนรู้ บัณฑิตต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับตนเอง และสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และพัฒนางานได้

รายงานผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2549, กุมภาพันธ์ 18) ได้ศึกษาความต้องการลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตด้านความสามารถทางวิชาการ ไว้ดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ผู้จ้างงานมีความต้องการลูกจ้างในลักษณะ เช่น มีความรู้ความทันสมัยของหลักสูตร มีทักษะทางวิชาการ และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นต้นนั้น คณะเภสัชศาสตร์ ได้จัดทำแบบทดสอบความต้องการลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ประจำปี 2549 ในหัวข้อความรู้และทักษะของบัณฑิตคณะเภสัช

ศาสตร์กับคุณลักษณะของบัณฑิตคณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนตัว คุณลักษณะทางสังคม คุณลักษณะทางเจตคติในการทำงานและคุณลักษณะทางวิชาชีพ (จรรยาบรรณวิชาชีพ)

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความต้องการบัณฑิต และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามทัศนะของผู้ประกอบการ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 10 ลำดับแรก ได้แก่ 1) เป็นผู้มี ทัศนคติกว้างไกล 2) พัฒนาความรู้ให้ทันเหตุการณ์ 3) สามารถพัฒนางานให้ทันสมัยอยู่เสมอ 4) สามารถนำความรู้ไปใช้กับงานที่มอบหมาย 5) มีความสามารถในการถ่ายทอดและ เผยแพร่ความรู้ ใฝ่หาความรู้ (ในสาขาที่ปฏิบัติงาน) เพิ่มเติมอยู่เสมอ 6) สามารถประยุกต์ ด้านทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้ 7) รู้จักจัดระบบระเบียบงานที่ซับซ้อนให้ง่ายต่อการปฏิบัติ 8) มีความรู้ในวิชาชีพเฉพาะสาขา 9) รู้จักดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด 10) รู้จักนำ การวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการทำงาน

ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) มีความรู้ในวิชาชีพ เฉพาะสาขา 2) สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้ 3) มีความสามารถทางการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ 4) มีความรู้ทางทฤษฎีอย่างลึกซึ้ง 5) มีความรู้ความสามารถทางด้าน การวิจัย ค้นคว้า 6) สามารถพัฒนางานให้ทันสมัยอยู่เสมอ 7) รู้จักนำการวิจัยมาใช้ในการ ปรับปรุงการทำงาน 8) รู้จักดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด 9) รู้จักจัดระบบ ระเบียบงานที่ซับซ้อนให้ง่ายต่อการปฏิบัติ 10) มีทัศนคติกว้างไกล และพัฒนาความรู้ให้ทัน ต่อเหตุการณ์ 11) มีความสามารถในการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ 12) ใฝ่หาความรู้ เพิ่มเติมอยู่เสมอ 13) ศึกษาทฤษฎีนวัตกรรมใหม่ ๆ ทันสมัยอยู่เสมอ 14) เกaredเฉลี่ย 2.5 ขึ้นไป 15) สามารถนำความรู้ไปใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย 16) มีความแม่นยำในความรู้และ เนื้อหาวิชา 17) มีความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ 18) เคยร่วมกิจกรรมวิชาการในสถานศึกษาอย่าง สม่าเสมอ และ 19) ผ่านการฝึกงานในวิชาชีพหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะสาขามาแล้ว

2.2 ด้านความสามารถพิเศษ

จรัส สุวรรณเวลา (2540, อุดมศึกษาไทย) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ด้านความสามารถพิเศษ ไว้ดังนี้ ต้องพัฒนาและปรับตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนวัตกรรม สามารถสร้างงาน ของตนเองได้ เรียกว่า ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

นุชฤดี รุยมใหม่ (2550, กรกฎาคม 14) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาโฆษณาที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของ ผู้ประกอบการด้านโฆษณาด้านความรู้ความสามารถพิเศษ โดยการศึกษาจากผู้บริหารฝ่าย

บริหารงานบุคคลจากบริษัทตัวแทนโฆษณา จำนวน 115 บริษัท ความต้องการของหน่วยงานกับคุณค่าของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยด้านความสามารถพิเศษได้มีการศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ในหลายภาษา 2) ความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ 4) ความสามารถด้านการสื่อสาร ความสามารถทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งผลการศึกษายู่ในลักษณะเดียวกับความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ซึ่งประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าการประเมินของหน่วยงาน แต่ความประสงค์ในคุณลักษณะของบัณฑิตในด้านความรู้ความสามารถพิเศษนั้น มีข้อสังเกตคือ ความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การทำงานเป็นทีม และความคิดสร้างสรรค์ เป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในลำดับแรก ๆ

นฤมล ชูชินประการ, พัชนี นนทศักดิ์ และสุวรรธนา เทพจิต (2543, หน้า 3) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาและปรับปรุงสาขาวิชาและหลักสูตรทางภาควิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย พสุ เดชะรินทร์ และคณะ เมื่อปี 2542 พบว่า คุณสมบัติในปัจจุบันของบัณฑิตที่ธุรกิจต้องการมากที่สุด คือ การอดทนในการทำงาน มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ความสามารถในการสื่อสาร ความชำนาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความอดทนในการทำงาน ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการเรียนรู้ และความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษ

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2547, หน้า 21-22) ได้สรุปบัณฑิตสาขาการบัญชี คือ ผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพบัญชี หรือให้บริการด้านบัญชีแก่นายจ้าง ลูกค้า ประชาชน ผู้ลงทุนในประเทศและต่างประเทศ โดยต้องสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานและคุณภาพในการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ให้เป็นที่เชื่อถือต่อสาธารณะชนและเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชี จึงควรมีความรู้และมีทักษะของความเป็นนักบัญชี ได้แก่ 1) ทักษะในการใช้สติปัญญา ประกอบด้วย การมีวิจารณญาณในการไตร่ตรองความสามารถในการเลือกใช้วิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม และความสามารถในการวิเคราะห์และเลือกใช้ข้อมูล 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วยความสามารถในการประสานงานได้เป็นอย่างดี และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 3) ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย การมีศิลปะในการแสดงความคิดเห็นและการนำเสนอ และการพูดเขียนได้ตรงประเด็น 4) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์บนระบบเน็ตเวิร์ก (network) ได้ และความสามารถในการใช้อีเมลล์ (e-mail) ดึงข้อมูลออนไลน์ (on-line) ได้

ไพเราะมวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ (2547, หน้า 13) ได้วิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ในด้านวิชาการ ตามแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อทบบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และแนวทางการปฏิบัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดรูปแบบของบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่าจะต้องมีความรู้ด้านความสามารถพิเศษและทักษะในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ทักษะในการแสวงหาความรู้ บัณฑิตต้องมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะในการเรียนรู้และทักษะในการผสมผสานความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ที่เป็นสากล รวมทั้งทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ทักษะทางภาษา บัณฑิตต้องมีทักษะในการใช้ภาษาไทยในการพูด อ่าน และเขียน สำหรับการแสวงหาความรู้ การเก็บรวบรวม และการสื่อความรู้เพื่อประโยชน์สำหรับตนเอง และการประกอบอาชีพหรือทางวิชาการ รวมทั้งมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาสากล หรือทักษะในการใช้ภาษาที่สองในฐานะที่เป็นภาษาอื่นนอกจากภาษาไทย 3) ทักษะในการวิจัย บัณฑิตต้องมีทักษะในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาอาชีพรวมทั้งการพัฒนาทักษะในการวิจัยเพื่อการคิดและการทำงานที่เป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผลและเป็นวิทยาศาสตร์ 4) ทักษะในการประกอบอาชีพ บัณฑิตต้องมีทักษะขั้นสูงในการประกอบอาชีพนอกเหนือไปจากความรู้ด้านทฤษฎี สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาอาชีพได้ตลอดเวลารวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปรับปรุงการทำงานให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้ มีคุณธรรม จริยธรรม ตามสาขาอาชีพ และมีความมุ่งมั่นพัฒนาอาชีพที่ปฏิบัติ

รายงานประจำปีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (2548, หน้า 8) ได้กล่าวถึงกรอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต โดยเรียงลำดับ ดังนี้ 1) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีจิตสำนึกในความเป็นไทยมีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่นและมีความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทย 2) มีความรู้และทักษะในโปรแกรมวิชาที่ศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ 3) มีทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง 4) มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ ความสามารถในการคิด การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎี และหลักการสู่การปฏิบัติ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง 5) เห็นประโยชน์ของส่วนรวม รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ดี มีความรับผิดชอบ ขยันอดทน และพึ่งตนเองได้มีความเป็นผู้นำ 6) มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ มีบุคลิกภาพดี

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความต้องการบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามทัศนะของผู้ประกอบการ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถพิเศษ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 9 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ 2) ทำงานเป็นกลุ่ม 3) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 4) วางแผนการทำงานเป็น 5) ทำงานเป็นระบบ 6) ใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา 7) สามารถค้นคว้าและ

เรียนรู้ด้วยตนเองได้ 8) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็น 9) ทันท่วงทีเหตุการณ์ในสังคมและสามารถประยุกต์ใช้งานได้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (การกำหนดค่านิยมขององค์กร, 2549, กรกฎาคม)

6) ได้กล่าวถึงคุณค่าร่วม (core values) ของบริษัท สะท้อนถึงคุณลักษณะของพนักงาน โดยมาจากการสัมภาษณ์หาข้อมูลว่า “คุณลักษณะของพนักงาน ควรเป็นอย่างไร” และนำเสนอให้ผู้บริหารเป็นผู้กำหนด ซึ่งใช้มาเป็นเวลาหนึ่งปีกว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ และต้องสนับสนุนข้อคิดเห็นที่ร่วมกันเสนอ (core commitment) คือ 1) รอบรู้เรื่องงาน 2) ประสานสัมพันธ์ 3) ขยันและประหยัด 4) ซื่อสัตย์ โปร่งใส 5) ใส่ใจบริการ 6) ผลงานคุณภาพ

รายงานผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2549, กุมภาพันธ์ 18) ได้ศึกษาความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตด้านลักษณะพิเศษที่ผู้จ้างงานมีความต้องการลูกจ้างในลักษณะพิเศษ ด้านการจำแนกคุณลักษณะพิเศษที่ผู้จ้างงานมีความต้องการลูกจ้างลักษณะพิเศษ เช่น มีความสุจริต มีความตรงต่อเวลา มีวินัยต่อตนเอง และมีความเอื้ออาทรต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ด้านความสามารถพิเศษ ประกอบด้วย 1) ใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา 2) สามารถค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3) ใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ 4) ทำงานเป็นระบบ 5) ประชาสัมพันธ์งานเป็น 6) ใช้ภาษาไทยได้ดี 7) พิมพ์ดีดเป็น 8) ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ 9) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และ 10) ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันในสังคม

2.3 ด้านบุคลิกภาพ

จรัญ สุวรรณเวลา (2540, อุดมศึกษาไทย) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพไว้ ดังนี้ ต้องรู้จักคุณธรรม จริยธรรม ตามสมควรแก่ฐานะของผู้ที่ได้รับการศึกษาดี โดยสอดแทรกกำกับอยู่ในพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งกาย วาจา และใจ

นุชฤดี รุยใหม่ (2550, กรกฎาคม 14) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาโฆษณาที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการด้านโฆษณาด้านบุคลิกภาพ โดยการศึกษาจากผู้บริหารฝ่ายบริหารงานบุคคลจากบริษัทตัวแทนโฆษณา จำนวน 115 บริษัท ความต้องการของหน่วยงานกับคุณค่าของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยด้านบุคลิกภาพได้มีการศึกษา 9 ด้าน ได้แก่ 1) การปรับตัวเองเข้ากับเปลี่ยนแปลง ความอดทนในการทำงาน ความสามารถในการเข้าสังคม มนุษยสัมพันธ์ จรรยาบรรณและความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตัวเอง การมีวิสัยทัศน์ และการมองการณ์ไกล และการรู้จักกาลเทศะ ซึ่งมีระดับของคะแนนอยู่ในเกณฑ์ดี

ซึ่งต่ำกว่าความประสงค์ของหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และจรรยาบรรณและความซื่อสัตย์ ที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2547, หน้า 22) ได้สรุปบัณฑิตสาขาการบัญชี คือ ผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพบัญชี หรือให้บริการด้านบัญชีแก่นายจ้าง ลูกค้า ประชาชน ผู้ลงทุนในประเทศและต่างประเทศ โดยต้องสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานและคุณภาพในการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ให้เป็นที่เชื่อถือต่อสาธารณะชนและเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชีจึงควรมีบุคลิกภาพของความเป็นนักบัญชี ได้แก่ 1) บุคลิกภาพด้านการใช้คำพูด ประกอบด้วย การมีวาจาสุภาพอ่อนโยน และการใช้คำสะกดและคำควบกล้ำถูกต้อง 2) บุคลิกภาพด้านรูปร่างหน้าตา ประกอบด้วย การเป็นเพศชาย การเป็นเพศหญิง และการมีรูปร่างหน้าตาสมส่วน 3) บุคลิกภาพด้านอารมณ์ ประกอบด้วย ความร่าเริงแจ่มใส การควบคุมตนเองและปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 4) บุคลิกภาพด้านเจตคติ ประกอบด้วย การมีความเชื่อมั่นตนเอง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

โปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ (2547, หน้า 12) ได้วิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ตามความต้องการของตลาดแรงงานในด้านวิชาการ ตามแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และแนวทางการปฏิบัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดรูปแบบของบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่าจะต้องมีความรู้ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรม บัณฑิตควรมีคุณธรรม จริยธรรมทั้งในฐานะความเป็นมนุษย์ ความเป็นผู้นำและสมาชิกของสังคมประชาธิปไตย ผู้นำและผู้นำสมาชิกของครอบครัว ผู้นำและสมาชิกชุมชนและประเทศ และมีคุณธรรม จริยธรรมในสาขาอาชีพของตนเอง รวมทั้งมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมในการดำรงตน 2) วัฒนธรรมสันติ บัณฑิตต้องตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมสันติและดำรงตนในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก ได้มีความสามารถในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมสันติ และเป็นผู้นำให้เกิดวัฒนธรรมสันติในชุมชน สังคม ประเทศและโลกได้ 3) ความเป็นพลเมืองดี บัณฑิตต้องเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สังคม ประเทศ และโลก รวมทั้งเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และประเทศและโลก 4) ความเป็นผู้นำ บัณฑิตต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ หรือวิชาชีพ และเป็นผู้นำและปฏิบัติเป็นแบบอย่างทางเศรษฐกิจและสังคมการเมือง การศึกษา วัฒนธรรมจริยธรรมแก่ชุมชนและประเทศได้ 5) ความเป็นประชาธิปไตย บัณฑิตต้องมีจิตสำนึกในความเป็นประชาธิปไตย และศรัทธาในการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติตามครรลองของประชาธิปไตย ทั้งในการดำรงชีวิตส่วนตัวและการทำงานร่วมกับผู้อื่น 6) การดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข บัณฑิตต้องรู้จักการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข และ

สามารถปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้งรู้จักการประยุกต์ใช้คำสอนทางศาสนาไปใช้อย่างเหมาะสม

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง ความต้องการบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามทัศนะของผู้ประกอบการ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 10 ลำดับแรก ได้แก่ 1) มีมนุษยสัมพันธ์ดี 2) รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน 3) แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ 4) ซื่อสัตย์ 5) สู้งาน ไม่เกียจงาน 6) เคารพกฎเกณฑ์ขององค์กร 7) กระตือรือร้น 8) มีความคิดสร้างสรรค์ 9) กล้าแสดงความคิดเห็น 10) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย 1) แต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ 2) พูดจาฉะฉาน ไพเราะ 3) กล้าแสดงความคิดเห็น 4) ยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนน้อม 5) ชยัน อดทน สู้งาน ไม่เกียจงาน 6) ปรับตัวได้ ยืดหยุ่นได้ 7) กระตือรือร้นในการทำงาน 8) คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 9) มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก 10) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 11) มีความเป็นผู้นำคล่องแคล่วว่องไว 12) ซื่อสัตย์ 13) เคารพกฎขององค์กร 14) มีสัมมาคารวะ 15) รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน 16) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 17) สุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ 18) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 19) วางแผนการทำงานเป็น และ 20) มีจิตสำนึกของความเป็นไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จันทร์ เมฆขจร (2533, บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงผลการศึกษา ความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการด้านธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า 1) ผู้ประกอบการในสถานประกอบการขนาดกลางต้องการแรงงานระดับการศึกษา ปวช. ปวท. อนุปริญญา มากที่สุด รองลงมาได้แก่ระดับประถมศึกษา – มัธยม และระดับปริญญาตรีขึ้นไปตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการในสถานประกอบการขนาดใหญ่ต้องการแรงงานระดับการศึกษาประถมศึกษา – มัธยมศึกษา มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษา ปวช. ปวท. อนุปริญญา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ 2) ผู้ประกอบการในสถานประกอบการขนาดกลางมีความต้องการแรงงานสาขาวิชาช่างกลโรงงานมากที่สุด ในระดับการศึกษา ปวช. ปวส. ปวท. อนุปริญญา และต้องการในสาขาวิชาบริหารธุรกิจและพาณิชยกรรมมากที่สุด ในระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนผู้ประกอบการในสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีความต้องการแรงงานสาขาวิชาช่างกลโรงงานมากที่สุด ในระดับการศึกษา ปวช. ปวส. ปวท. อนุปริญญา และต้องการสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มากที่สุดในระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป สาขาวิชาเกษตรกรรมเป็นความต้องการอันดับสุดท้ายของความต้องการแรงงานทุกระดับ

การศึกษา ทั้งในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ 3) ในด้านคุณสมบัติส่วนตัว พบว่า ผู้ประกอบการในสถานประกอบการทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความต้องการคุณลักษณะส่วนตัวของแรงงานที่คล้าย ๆ กัน อาทิเช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย การเชื่อฟัง ผู้บังคับบัญชา ความคล่องแคล่ว ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการทั้งสองระดับให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นประเด็นสำคัญ 4) เมื่อเปรียบเทียบความต้องการแรงงาน ระหว่างผู้ประกอบการทั้งสองระดับพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อุดม มะโนเครื่อง (2536, บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาสภาพและปัญหาความต้องการแรงงานอาชีพช่างอุตสาหกรรมของสถานประกอบการ ในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดใกล้เคียง พบว่า 1) สภาพทั่วไปของกิจการอุตสาหกรรมส่วนมากเป็นกิจการเกี่ยวกับช่างเชื่อมและโลหะแผ่น รองลงมา ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างกลโรงงาน และกิจการอื่น ๆ ตามลำดับแรงงานในสถานประกอบการส่วนมากเป็นคนงานและมีวิศวกรรมเป็นจำนวนน้อย ในด้านเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลูกจ้างได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมา ได้แก่ ช่างกลโรงงาน ส่วนงานเชื่อมและโลหะแผ่น ได้รับค่าจ้างต่ำสุด ส่วนความรู้และความชำนาญ ความงาม ส่วนมากมีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรองลงมาคือความรู้ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพอยู่ในระดับน้อย ด้านการประกอบอาชีพลูกจ้างต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงาน 2) ปัญหาในการจ้างงานพบว่า ลูกจ้างต้องการอัตราค่าจ้างสูง แต่ขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน 3) คุณลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการติดตั้งเครื่องจักรและตรวจเช็ครวมทั้งมีคุณลักษณะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากที่สุด ขยันอดทนไม่เกียจงานและไม่เล่นการพนัน 4) ความต้องการแรงงานอาชีพช่างอุตสาหกรรม นายจ้างต้องการช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และช่างชำนาญ โดยสถานประกอบการขนาดเล็กต้องการช่างยนต์มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ช่างกลโรงงาน ส่วนสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ต้องการช่างไฟฟ้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น

กรรณิกา รียะตานนท์ (2538, บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาความต้องการแรงงานระดับกลางของผู้ประกอบการใน โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า 1) ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมโดยรวม มีความต้องการระดับการศึกษาในระดับปานกลางทุกระดับ เมื่อจำแนกตามขนาด ขนาดกลางมีความต้องการระดับปานกลางทุกระดับ ขนาดใหญ่มีความต้องการระดับมาก คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องการระดับน้อย คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ส่วนสาขาวิชา ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมโดยรวมมีความต้องการระดับมาก คือ สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง นอกจากนั้น

ต้องการระดับปานกลาง ต้องการระดับน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาเทคนิค วิศวกรรมเหมืองแร่ เมื่อจำแนกตามขนาด ขนาดกลางมีความต้องการระดับมาก คือ สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง นอกจากนี้ต้องการระดับปานกลาง ต้องการระดับน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาช่างต่อเรือ ขนาดใหญ่มีความต้องการระดับมาก คือ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง สาขาวิชาช่างไฟฟ้า และสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง นอกจากนี้ ต้องการระดับปานกลาง ต้องการระดับน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาเทคนิควิศวกรรมเหมืองแร่ 2) ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมโดยรวม มีความต้องการด้านคุณลักษณะทั่วไประดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละคุณลักษณะพบว่า มีความต้องการในระดับมากที่สุด คือ ความประพฤติ เมื่อพิจารณาแต่ละคุณลักษณะพบว่า ขนาดกลาง มีความต้องการระดับมากทุกคุณลักษณะ ขนาดใหญ่มีความต้องการระดับมากที่สุด คือ ความประพฤติ นอกจากนี้มีความต้องการระดับมาก

กนกรัตน์ กานันชัย (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความต้องการของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมมีความต้องการแรงงาน ในระดับกรรมกรมากกว่าระดับอื่น ๆ คุณสมบัติของแรงงานที่โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องการในระดับบริหาร พบว่าส่วนใหญ่ต้องการเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 26-35 ปี หรือ 35-45 ปี โดยมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เน้นในสาขาวิชาการจัดการ บริหารธุรกิจ วิศวกรรมศาสตร์ การตลาด วิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ มีประสบการณ์การทำงาน 2-5 ปี มีความสามารถพิเศษในด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ และขับรถยนต์ได้ ไม่จำกัดในเรื่องสถานภาพและภูมิลำเนา มากกว่าคุณสมบัติด้านอื่น ๆ คุณสมบัติของแรงงานที่ต้องการในระดับปฏิบัติการ พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้จำกัดเพศ มีสัดส่วนเพศหญิงและเพศชายใกล้เคียงกัน มีอายุช่วง 26-35 ปี มีการศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษาจนถึงปริญญาโท เน้นในสาขาวิชาบัญชี บริหารธุรกิจ การจัดการ การตลาด และวิศวกรรมศาสตร์ ตามลำดับ ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์การทำงาน

พงษ์ศักดิ์ บุญญะสิทธิ์ (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการแรงงานช่างอุตสาหกรรม และแนวโน้มของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพช่างแรงงานอุตสาหกรรม มีแรงงานที่เป็นคนงานมากที่สุด ซึ่งมีอายุระหว่าง 21-30 ปี ส่วนมากเป็นเพศหญิง ส่วนความต้องการแรงงานช่างอุตสาหกรรม มีความต้องการแรงงานที่เป็นคนงานมากที่สุด และต้องการผู้ที่มีความอายุระหว่าง 15-20 ปี ส่วนมากเป็นหญิง ถ้าเป็นชายต้องผ่านการเกณฑ์ทหารมาแล้ว 2) สภาพแรงงานช่างอุตสาหกรรมแยกตามระดับการศึกษา พบว่า วิศวกรและช่างเทคนิค ส่วนมากเป็นช่างอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับช่างฝีมือส่วนใหญ่เป็นช่างกลโรงงาน และในระดับช่างกึ่งฝีมือ จะเป็นช่างเชื่อมโลหะมากที่สุด ส่วนความต้องการแรงงานระดับช่างวิศวกรรมและช่างเทคนิค ต้องการสาขาอิเล็กทรอนิกส์ระดับช่างฝีมือและระดับช่างกึ่งฝีมือ มีความต้องการในช่างกล สาขาช่างกลโรงงานมากที่สุด 3) ความรู้ทางด้านวิชาการพบว่า แรงงานมีความรู้เรื่องการตรวจสอบคุณภาพมากที่สุด ส่วน

ความต้องการนั้นต้องการแรงงานที่มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัยในโรงงานมากที่สุด

4) ความสามารถด้านการปฏิบัติงาน พบว่าแรงงานมีความสามารถทำงานได้สำเร็จ และมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง ส่วนความต้องการนั้นพบว่าต้องการแรงงานที่ทำงานได้รับมอบหมายได้อย่างมีขั้นตอนถูกต้อง

5) ด้านคุณธรรมและจริยธรรมพบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์ แต่ความต้องการนั้นพบว่า มีความต้องการแรงงานที่มีความอดทนและขยันมากที่สุด

6) ด้านบุคลิกภาพพบว่า แรงงานมีคุณภาพสมบูรณ์แข็งแรงมากที่สุด และมีความต้องการแรงงานที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอยู่ในลำดับสูงสุด

7) ผลการพยากรณ์แนวโน้มของอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี ปี 2540 คาดว่า โรงงานอุตสาหกรรมจะมีจำนวน 1,632 หรือไม่เกิน 1,717 แห่ง และไม่ต่ำกว่า 1,547 แห่ง ด้านจำนวนเงินทุนจดทะเบียนคาดว่า มีจำนวน 82,190 ล้านบาท หรือไม่เกิน 93,549 ล้านบาท และไม่ต่ำกว่า 70,922 ล้านบาท และด้านจำนวนแรงงานคาดว่าจะมีจำนวน 163,470 คน หรือไม่เกิน 177,135 และไม่ต่ำกว่า 149,204 คน

นงมล ชูชินปรากฏ, พัทธนี นนทศักดิ์ และ สุวรรณนา เทพจิต (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจในระหว่างปี พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2545 นั้น พบว่า มีความต้องการโดยรวมค่อนข้างน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างสาขาละ 2-3 คนต่อปี แต่อย่างไรก็ตามความต้องการบัณฑิตในระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปีหลัง ๆ ส่วนระดับปริญญาโทแนวโน้มความต้องการบัณฑิตค่อนข้างคงที่ใน 3 ปีที่ศึกษานี้ สำหรับสาขาที่มีความต้องการมากในระดับปริญญาตรี ได้แก่ สาขาการตลาด บัญชีการเงิน และธุรกิจระหว่างประเทศ และในทำนองเดียวกันในระดับปริญญาโท ได้แก่ สาขาทางด้านการตลาดและบัญชี ผลการศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตฯ พบว่า ความพึงพอใจในคุณสมบัติต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (พึงพอใจมาก) ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานในปัจจุบัน ในส่วนของคุณสมบัติของบัณฑิตที่สำคัญที่สุดที่หน่วยงานต้องการทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ได้แก่ มีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ในระดับปริญญาตรี ต้องการรับบัณฑิตที่มีจริยธรรมและความอดทน ส่วนบัณฑิตในระดับปริญญาโทเน้นคุณสมบัติทางด้านมีการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการวิเคราะห์ สำหรับปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ที่มีอิทธิพลในการเลือกบัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทเข้าทำงานพบว่า ได้แก่ ความมีไหวพริบปฏิภาณ บุคลิกภาพ และความสามารถด้านภาษา ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยในการพิจารณาการคัดเลือก คือ เพศและสถาบันการศึกษา ในด้านภาษาที่หน่วยงานอุตสาหกรรมเห็นว่ามีความสำคัญที่สุด คือ ภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน ส่วนกิจการบริการให้ความสำคัญกับภาษาเยอรมันและภาษาจีน นอกจากนี้หน่วยงานยังต้องการให้ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม รวมถึงภาวะผู้นำและความเป็นผู้ตาม มีความอดทนและความหนักแน่นในการเผชิญปัญหา

เกสร ชินเมธีพิทักษ์ (แนวโน้มของอุดมศึกษา การสูญเปล่าและการว่างงานของบัณฑิต, 2549, กันยายน 5) พบว่า ปัญหาในระบบการศึกษาของประเทศมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของแรงงาน รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติในไตรมาสที่ 3 ของปี พ.ศ. 2544 ประชากรของไทย 16 ล้านคน หรือร้อยละ 25 มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานซึ่งมีอายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวนทั้งสิ้น 13 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรในจำนวนนี้เป็นผู้กำลังศึกษา 4 ล้านคน หรือร้อยละ 7 ของประชากร ในส่วนของกำลังแรงงานรวมในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 34 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 55 ของประชากร เป็นผู้มีการศึกษาดำรงระดับประถมศึกษาร้อยละ 43 มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาร้อยละ 23 สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 23 และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ 11

การสนองตอบปัญหาแรงงานในปีการศึกษา 2542 สถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดผลิตบัณฑิตในระดับต่าง ๆ รวมกันได้เพียง 424,116 คน หรือร้อยละ 1.38 ของแรงงานรวม แต่การผลิตบัณฑิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการทำให้จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งว่างงานสูงขึ้นเป็นลำดับในทุกระดับการศึกษา ตามรายงานการสำรวจการทำงานและการว่างงานของกำลังคนระดับกลางและระดับสูงของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าอัตราผู้ว่างงานของผู้สำเร็จอุดมศึกษาแล้ว 2 ปีในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14 ในปีการสำรวจ พ.ศ. 2539 เป็นร้อยละ 31 ในปีการสำรวจ พ.ศ. 2544 ส่วนในระดับปริญญาตรีขึ้นไป อัตราการว่างงานเพิ่มจากร้อยละ 10 ในปีการสำรวจ พ.ศ. 2539 เป็นร้อยละ 20 ในปีการสำรวจ พ.ศ. 2544 รวมเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งว่างงานถึง 100,000 คน ผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2542 ระดับอาชีวศึกษาจะเลือกศึกษาร้อยละ 59 ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจะศึกษาต่อร้อยละ 31 พิจารณาจากสภาพปัญหาแรงงานโดยรวมในปี พ.ศ. 2544 อัตราการว่างงานของประชากรวัย 15 ปีขึ้นไป ผู้อยู่ในกำลังแรงงานคิดเป็นร้อยละ 3.2 (เฉลี่ย 4 รอบ) แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ผู้สำเร็จอุดมศึกษามีอัตราว่างงานสูงกว่าอัตราเฉลี่ย โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาดำรงต่ำกว่าปริญญาตรีมีอัตราว่างงานโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.9 และผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปเป็นผู้ว่างงานร้อยละ 3.8

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สแตนเลย์ (Stainley, 1964, abstract) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในอนาคต โดยมีความคิดเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในอนาคตนั้น จะต้องเป็นที่รอบรู้ มีการศึกษาดี เป็นคนที่มีความสามารถ มีลักษณะธรรมชาติของการเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และเป็นคนที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มีจินตนาการ มีความกล้าหาญเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งและร่วมมือในโครงการต่าง ๆ เพื่อผลของการบรรลุแนวทางใหม่ของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ราชัดดิน (Rajuddin, 1989, abstract) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้สำเร็จ การศึกษาตามเป้าหมายของครูและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในกัวลาลัมเปอร์ และซีเรมมาน ประเทศมาเลเซีย การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ และสภาพความเป็นจริงในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้ปกครองและครูต่อนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ของประเทศมาเลเซีย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 178 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาประสบความสำเร็จในการกำหนดบทบาทของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านสติปัญญา และทักษะในการทำงาน

สัตตยารักษ์ (Sattayarak, 2002, abstract) ทำการวิจัย ณ มหาวิทยาลัย อิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เรื่องความคิดเห็นของบุคลากรในคณะวิชา และของนายจ้าง ที่มีต่อนักศึกษาและบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาที่เรียนวิชาเอกการจัดการ เพื่อประเมิน คุณลักษณะของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ ในการวิจัยได้กำหนดคุณสมบัติที่สำคัญสูงสุด 4 อันดับ ที่ต้องการศึกษาคือ ความรู้ด้านวิชาการจริยธรรมในการเรียนและการทำงาน ความ มุ่งมั่นของบัณฑิต และการทำกิจกรรมพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมนายจ้างเห็นว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในระดับปานกลาง จนถึงในระดับสูง และบัณฑิตได้รับการเตรียมความพร้อมมาในระดับสูงและพร้อมที่จะทำงาน

คลาค (Clark, 2003) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบในการสร้างคณะทำงาน การบริหารที่มีประสิทธิภาพในสถาบันการเงิน ณ มหาวิทยาลัยปริตอเรีย ประเทศแอฟริกาใต้ เพื่อศึกษาพฤติกรรมและคุณสมบัติที่ต้องการในการจัดคณะทำงานที่มีคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมและคุณสมบัติของคณะทำงานการบริหารในสถาบันการเงิน ที่มีการ ตรวจสอบ คือประสพการณ์ทำงาน คุณสมบัติทางวิชาการ หรือคุณวุฒิ บุคลิกภาพ และ ความสามารถในการปฏิบัติงาน สำหรับความสามารถในการปฏิบัติงานนั้นดูจากการประเมิน 2 แบบ คือ การประเมินความสามารถในการบริหาร และการประเมินลักษณะนิสัย หรือความ ประพฤติ

คาเทซิอาโน (Carteciano, 2004, p. 3306) ทำการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลในแวดวงธุรกิจที่อาศัยความรู้เป็นฐาน โดยการวิเคราะห์บทบาทของ อุดมศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากโลกปัจจุบันต้องการคนที่มีความรู้ความสามารถสูงใน การติดต่อธุรกิจด้านเศรษฐกิจระดับโลก การทำธุรกิจระดับนี้ต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ดี และมี ความสามารถในการปฏิบัติงานในระดับสูง ผลการวิจัย พบว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานในระดับสูง มักมีโอกาที่จะโยกย้ายงานบ่อยครั้ง เนื่องจากมีแรงจูงใจจาก บริษัทอื่นให้ผลตอบแทนในระดับที่สูงกว่า จะเห็นได้ว่าสถานประกอบการต้องการบัณฑิตที่มี ความรู้ในงานที่ทำ และในขณะเดียวกันก็ต้องสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงด้วย

โมดิส (Modise, 2005, p. 1) ได้ศึกษาความต้องการตลาดแรงงาน และการมี ประสพการณ์ขั้นต้นของนักศึกษาแอฟริกัน กรณีศึกษา บัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย

บอสวานา พบว่า ประเทศบอสวานาในทวีปแอฟริกามีความต้องการผู้ที่จบการศึกษาเพราะเป็นโอกาสที่ทำให้ชีวิตดีขึ้น จากประเทศที่ยากจนให้มาสู่ระดับกลาง ผู้ที่จบการศึกษาช่วยให้ประเทศดีขึ้นไม่ยากจนมากกว่านี้ แต่การศึกษาของผู้ใหญ่ในบอสวานายังยากที่จะเป็นการศึกษาขั้นสูง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปัญหาในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้ผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ที่หลากหลายและไม่ได้รับการเตรียมความรู้ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง การจัดการอุดมศึกษาตามศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยไม่ได้มีการพิจารณาศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการแรงงานเป็นปัญหาสำคัญที่สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ และเป็นปัญหาที่ควรมีการแก้ไขเร่งด่วน เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาของชาติให้มีประสิทธิภาพ